

**OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA
DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
„BEZPIECZNA GMINA”**

**TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH**
T U W

KARTA INFORMACYJNA *)

DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO “BEZPIECZNA GMINA”

LP	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
1.	Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 1 ust. 3-9, § 2, § 3, § 4, § 9, § 10, § 11, § 15, § 16, § 17, § 18, § 20, § 21, § 22, § 23, § 24, § 25, § 26, § 28, § 29, § 30, § 31, § 32, § 33, § 35, § 36, § 37, § 38, § 39, § 41, § 42, § 43, § 44, § 45, § 47, § 48, § 49, § 51, § 52, § 53, § 54, § 55, § 57, Załącznik nr 1, Klauzula nr 1 ust. 1, 3, 4, 6, Klauzula nr 2 ust. 1, 2, 5, Klauzula nr 3 ust. 1 - 3, 7, Klauzula nr 4 ust. 1, 2, 4, 7, Klauzula nr 5 ust. 1 - 3, 7, Klauzula nr 6 ust. 1, 2, 6, Klauzula nr 7 ust. 1, 7, Klauzula nr 8 ust. 1 - 3, 8 Klauzula nr 9 ust. 1 - 3, 8, Klauzula nr 10 ust. 1, 2, 6, Klauzula nr 11 ust. 1, 6, Klauzula nr 12 ust. 1 - 6, 11 Klauzula nr 13 ust. 1 - 3, 5, 10, Klauzula nr 14 ust. 1, 2, 4, Klauzula nr 15 ust. 1, 4, Klauzula nr 16 ust. 1 - 3, 8, Klauzula nr 17 ust. 1, 2, 6, Klauzula nr 18 ust. 1, 2, 8, Klauzula nr 19 ust. 1, 7, Klauzula nr 20 ust. 1, 8, Klauzula nr 21 ust. 1, 5, Klauzula nr 22 ust. 1, 2, 7, Klauzula nr 23 ust. 1 - 6, 9, Klauzula nr 24 ust. 1, 4, Klauzula nr 25 ust. 1, 3, 4, 7, Klauzula nr 26 ust. 1, 4, Klauzula nr 27 ust. 1 - 3, 5, Klauzula nr 28 ust. 1, 4, 5, Klauzula nr 29 ust. 1, 3, 7, Klauzula nr 30 ust. 1, 5, Klauzula nr 31 ust. 1, 3 - 5, Klauzula nr 32 ust. 1, 6, Klauzula nr 33 ust. 1, 4, 6, Klauzula nr 34, Klauzula nr 35 ust. 1 - 3, 5, 6 - 8, 10.

LP	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 4, § 9 ust. 6, § 10 ust. 7 i 9, § 17, § 18 ust. 2 – 6, § 19, § 21 ust. 3 – 7, § 22, § 24 ust. 2 – 5, § 25, § 26 ust. 2 – 6, § 27, § 29, § 33 ust. 2 – 5, § 34, § 36 ust. 8, 10, 12, § 37 ust. 2, 3, § 38, § 39 ust. 2 – 11, § 40, § 41 ust. 2, 4, § 43 ust. 2, § 44, § 45 ust. 1 – 5, § 46, § 47 ust. 2, § 49 ust. 2 – 4, § 50, § 51, § 52 ust. 5, § 54, § 55 ust. 2 – 4, § 56, § 57 ust. 4, 5, 11, Klauzula nr 1 ust. 2, 5, Klauzula nr 2 ust. 3 – 6, Klauzula nr 3 ust. 3 – 7, Klauzula nr 4 ust. 3, 6, Klauzula nr 5 ust. 4, 6, Klauzula nr 6 ust. 3, 5, Klauzula nr 7 ust. 2, 6, Klauzula nr 8 ust. 6, 7, Klauzula nr 9 ust. 5, 7, Klauzula nr 10 ust. 5, Klauzula nr 11 ust. 2, 4, 5, Klauzula nr 12 ust. 9, 10, Klauzula nr 13 ust. 4, 8, 9, Klauzula nr 14 ust. 3, Klauzula nr 15 ust. 3, Klauzula nr 16 ust. 4-6, 8, 10, Klauzula nr 17 ust. 5, Klauzula nr 18 ust. 3, 6, 7, Klauzula nr 19 ust. 2, 3, 6, Klauzula nr 20 ust. 2 – 5, 7, Klauzula nr 21 ust. 2 – 4, Klauzula nr 22 ust. 3 – 6, Klauzula nr 23 ust. 2, 4, 7, 8, Klauzula nr 24 ust. 2, 3, Klauzula nr 25 ust. 2, 6, Klauzula nr 26 ust. 3, 4, Klauzula nr 27 ust. 4, 5, Klauzula nr 28 ust. 3, 5, Klauzula nr 29 ust. 4, Klauzula nr 30 ust. 2 – 4, Klauzula nr 31 ust. 2, 5, Klauzula nr 32 ust. 3 – 5, Klauzula nr 33 ust. 3, 5, Klauzula nr 35 ust. 4, 9.

*) Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE	5
§ 1 Postanowienia ogólne	5
§ 2 Definicje	5
§ 3 Przedmiot umowy ubezpieczenia	7
§ 4 Wyłączenia ogólne z zakresu ubezpieczenia	7
§ 5 Zawarcie umowy ubezpieczenia	7
§ 6 Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa	7
§ 7 Składka ubezpieczeniowa	8
§ 8 Obowiązki Towarzystwa	8
§ 9 Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego	8
§ 10 Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego	9
§ 11 Wypłata odszkodowania	10
§ 12 Roszczenia regresowe	10
§ 13 Rozpatrywanie reklamacji	10
§ 14 Rozwiązywanie sporów	10
ROZDZIAŁ II – UBEZPIECZENIE MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK ...	10
§ 15 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	10
§ 16 Zakres ubezpieczenia	11
§ 17 Zwrot kosztów dodatkowych	11
§ 18 Suma ubezpieczenia	11
§ 19 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk	11
§ 20, § 21 i § 22 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania ...	12
ROZDZIAŁ III – UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU	13
§ 23 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	13
§ 24 Zakres ubezpieczenia	13
§ 25 Zwrot kosztów dodatkowych	13
§ 26 Suma ubezpieczenia	14
§ 27 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku	14
§ 28 i § 29 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania ...	14
ROZDZIAŁ IV – UBEZPIECZENIE SZYB I PRZEDMIOTÓW SZKLANYCH OD STŁUCZENIA	15
§ 30 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	15
§ 31 Zakres ubezpieczenia	15
§ 32 Zwrot kosztów dodatkowych	15
§ 33 Suma ubezpieczenia	15
§ 34 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia	15
§ 35 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	15
ROZDZIAŁ V – UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK	15
§ 36 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	16
§ 37 Zakres ubezpieczenia	16
§ 38 Zwrot kosztów dodatkowych	16
§ 39 Suma ubezpieczenia	16
§ 40 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk	17
§ 41 i § 42 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania ...	17
ROZDZIAŁ VI – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ ..	17
§ 43 Przedmiot i zakres ubezpieczenia	17
§ 44 Zwrot kosztów dodatkowych	18
§ 45 Suma gwarancyjna	18
§ 46 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	18
§ 47 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	19
ROZDZIAŁ VII – UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ	19
§ 48 Przedmiot i zakres ubezpieczenia	19
§ 49 Suma ubezpieczenia	19
§ 50 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia ochrony prawnej	19
§ 51 Ustalenie wysokości odszkodowania	19
ROZDZIAŁ VIII – UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW	20
§ 52 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	20
§ 53 Zakres ubezpieczenia	20
§ 54 Wysokość świadczenia	20
§ 55 Suma ubezpieczenia	20
§ 56 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków	20
§ 57 Ustalenie wysokości świadczenia	20
ZAŁĄCZNIK NR 1 – MINIMALNE WYMAGANE ZABEZPIECZENIA PRZECIWKRADZIEŻOWE	21
ZAŁĄCZNIK NR 2 – KLAUZULE DODATKOWE	22
Klauzula nr 1 Automatyczne pokrycie	22
Klauzula nr 2 Ubezpieczenie od przepięcia	22
Klauzula nr 3 Ubezpieczenie od dewastacji	22
Klauzula nr 4 Ubezpieczenie od katastrofy budowlanej	22
Klauzula nr 5 Ubezpieczenie maszyn od awarii	22
Klauzula nr 6 Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez rozmrożenie (zepsucie)	23
Klauzula nr 7 Ubezpieczenie od strajków, rozruchów, zamieszek społecznych	23
Klauzula nr 8 Ubezpieczenie od aktów terrorystycznych	23
Klauzula nr 9 Ubezpieczenie od przemarzania lub przenikania wód gruntowych lub opadowych	23
Klauzula nr 10 Ubezpieczenie kosztów odtworzenia dokumentacji ...	23
Klauzula nr 11 Ubezpieczenie drobnych prac budowlano-montażowych	24
Klauzula nr 12 Ubezpieczenie budynków i budowli w budowie	24
Klauzula nr 13 Ubezpieczenie kosztów dodatkowych	24
Klauzula nr 14 Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia	24
Klauzula nr 15 Ubezpieczenie kosztów rzeczoznawców	25
Klauzula nr 16 Ubezpieczenie urządzeń i instalacji solarnych lub fotowoltaicznych	25
Klauzula nr 17 Ubezpieczenie zewnętrznych elementów budynków od kradzieży	25
Klauzula nr 18 Ubezpieczenie od kradzieży zwykłej	25
Klauzula nr 19 Ubezpieczenie elektronicznego sprzętu przenośnego poza miejscem ubezpieczenia	25
Klauzula nr 20 Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego zainstalowanego na stałe w pojazdach	26
Klauzula nr 21 Rozszerzenie zakresu terytorialnego sprzętu elektronicznego przenośnego	26
Klauzula nr 22 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu zarządzania i administrowania drogami	26
Klauzula nr 23 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt ...	26
Klauzula nr 24 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody o charakterze czystych strat finansowych	26
Klauzula nr 25 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy ...	27
Klauzula nr 26 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej najemcy ...	27
Klauzula nr 27 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wzajemnej ...	27
Klauzula nr 28 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców	27
Klauzula nr 29 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej organizatora imprezy o charakterze masowym nie podlegającej ubezpieczeniu obowiązkowemu	27
Klauzula nr 30 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w środowisku naturalnym	28
Klauzula nr 31 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w czasie akcji i ćwiczeń przez jednostki OSP	28
Klauzula nr 32 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności hotelarskiej za rzeczy wniesione przez ich gości	28
Klauzula nr 33 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod kontrolą lub dozorem Ubezpieczonego	28
Klauzula nr 34 Zniesienie fransyz	28
Klauzula nr 35 Ubezpieczenie odpowiedzialności majątkowej pracowników samorządowych	29

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia dla jednostek samorządu terytorialnego „Bezpieczna Gmina”, zwane dalej OWU, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, zwane dalej Towarzystwem, z gminami, powiatami, województwami, związkami międzygminnymi, stowarzyszeniami gmin oraz komunalnymi jednostkami organizacyjnymi, podmiotami zarządzającymi komunalnymi jednostkami organizacyjnymi i podmiotami utworzonymi z wykorzystaniem kapitału samorządowego.
2. Umowy ubezpieczenia Towarzystwo zawiera z Członkami Towarzystwa. Towarzystwo może zawierać umowy ubezpieczenia także z podmiotami nie będącymi Członkami Towarzystwa.
3. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU, z zastrzeżeniem, że wszelkie zmiany będą dokonane w formie pisemnej pod rygorem ich nieważności.
4. Ubezpieczeniem objęte są tylko te przedmioty ubezpieczenia, które wskazano w umowie ubezpieczenia z określeniem sumy ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia.
5. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek. W takim przypadku postanowienia niniejszych OWU dotyczące Ubezpieczonego odnoszą się odpowiednio do Ubezpieczającego.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w § 9, § 10 oraz Załączniku nr 1 do OWU spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba, że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
7. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na cudzy rachunek Ubezpieczający zobowiązuje się do doręczenia Ubezpieczonemu OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia, natomiast Towarzystwo na żądanie Ubezpieczonego zobowiązane jest udzielić mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
8. Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia składane są przez strony tej umowy, mogą być dokonywane na piśmie albo drogą elektroniczną, jeżeli Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia wyraził na to zgodę.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks Cywilny, ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz inne przepisy prawa powszechnie obowiązujące.

Definicje

§ 2

Określenia użyte w OWU oznaczają:

- 1) **budowla** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem nie będący budynkiem wraz z instalacjami i urządzeniami, stanowiący całość techniczną i użytkową, w tym obiekty inżynierii drogowej, wodnej, kanalizacyjnej, oświetlenia, budowle sportowe i rekreacyjne,
- 2) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, posiadający pozwolenie na użytkowanie, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach wraz z instalacjami, urządzeniami budowlanymi, tj. urządzeniami technicznymi związanymi z budynkiem, zapewniającymi możliwość jego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem oraz ze stałymi elementami wykończeniowymi stanowiącymi całość techniczną i użytkową,
- 3) **czyste straty finansowe** – straty niebędące szkodą w mieniu ani szkodą na osobie,
- 4) **dane** – informacje nadające się do bezpośredniego przetwarzania przez Elektroniczne Systemy Przetwarzania Danych zgromadzone poza jednostką centralną: dane ze zbiorów i baz danych,
- 5) **deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 3, ustalonym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, w przypadku braku stacji pomiarowej w miejscu szkody bierze się pod uwagę stan faktyczny i jej rozmiar w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego; pojedyncze szkody przyjmuje się za spowodowane przez deszcz nawalny, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono jego działanie,
- 6) **dozór** – czynności wynikające z zawartej umowy dotyczące ochrony mienia realizowane w formie bezpośredniej ochrony fizycznej w miejscu ubezpieczenia, wykonywane przez pracowników firmy ochrony mienia lub pracowników Ubezpieczonego,

- 7) **dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania lub pożaru niezależnie od miejsca jego powstania,
- 8) **fala ponaddźwiękowa** – bezpośrednie działanie fali ciśnieniowej, wywołanej przez statek powietrzny przekraczający barierę dźwięku,
- 9) **franszyza integralna** – ustalona kwota lub wartość procentowa, do której Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności, a po przekroczeniu której wypłaca należne odszkodowanie w całości,
- 10) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia kwota lub wartość procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania,
- 11) **grad** – opad atmosferyczny w postaci bryłek lodu,
- 12) **jednostka centralna** – część komputera obejmująca sterowanie, układy wykonujące operacje arytmetyczno-logiczne oraz pamięć komputera, z wyłączeniem zewnętrznych nośników danych,
- 13) **Klient** – Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uprawniony z umowy ubezpieczenia lub Poszukujący ochrony ubezpieczeniowej,
- 14) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie dokonania zaboru mienia z pomieszczeń zabezpieczonych zgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymaganych zabezpieczeń określonych w OWU:
 - a) po uprzednim usunięciu siłą lub przy pomocy narzędzi pozostawiających ślady włamania na istniejących zabezpieczeniach lub po otworzeniu istniejących zabezpieczeń przy użyciu podrobionego lub dopasowanego klucza, lub klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek kradzieży z włamania do innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku,
 - b) w których sprawca ukrył się przed jego zamknięciem, pod warunkiem, że opuszczenie budynku lub lokalu wymagało od niego usunięcia siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń lub nieupoważnionego otwarcia od środka,
- 15) **lawina** – gwałtowne zsuwanie lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub ziemi ze zboczy górskich,
- 16) **leczenie usprawniające** – terapia medyczna zalecona przez lekarza, mająca na celu przywrócenie możliwie najpełniejszej sprawności psychofizycznej organizmu; za leczenie usprawniające uważa się również rehabilitację,
- 17) **limit odpowiedzialności** – kwota zawierająca się w sumie ubezpieczenia lub sumie gwarancyjnej, ograniczająca odpowiedzialność Towarzystwa dla danego rodzaju mienia lub zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, na które udzielono ochrony ubezpieczeniowej,
- 18) **lokal** – samodzielna część budynku, wyodrębniona za pomocą przegród budowlanych (w tym również tarasy i balkony) wraz z instalacjami, urządzeniami budowlanymi tj. urządzeniami technicznymi związanymi z lokalem, zapewniającymi możliwość jego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem oraz ze stałymi elementami wykończeniowymi stanowiące całość techniczną i użytkową,
- 19) **maszyny, urządzenia i wyposażenie** – urządzenia techniczne, oprzyrządowanie, wyposażenie (w tym zbiory biblioteczne), sprzęt elektroniczny, meble wykorzystywane w prowadzonej działalności, niestanowiące elementów budynków i budowli i niebędące środkami obrotowymi ani nakładami inwestycyjnymi;
- 20) **mienie osób trzecich** – mienie stanowiące własność osób trzecich, znajdujące się w pieczy lub powierzone Ubezpieczonemu,
- 21) **mienie prywatne pracowników** – odzież, obuwie, przedmioty osobistego użytku oraz narzędzia i materiały pracowników Ubezpieczonego niezbędne do wykonywania pracy zleconej przez Ubezpieczającego z wyłączeniem pojazdów,
- 22) **nakłady inwestycyjne** – koszty poniesione w związku z modernizacją, adaptacją, remontem budynku i lokalu poniesione w celu dostosowania do rodzaju prowadzonej działalności lub podniesienia standardu,
- 23) **nieszczęśliwy wypadek** – zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, nie wynikające ze stanu zdrowia, zaistniałe w okresie odpowiedzialności Towarzystwa, w wyniku którego Ubezpieczony doznał obrażeń ciała lub które spowodowały zgon; w rozumieniu niniejszych OWU za nieszczęśliwy wypadek uważa się również zawał serca i udar mózgu, jaki wystąpił u Ubezpieczonego,
- 24) **niskocenne składniki majątku** – mienie nie ujmowane w ewidencji środków trwałych, niezaliczane zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego do środków trwałych ani wyposażenia,
- 25) **okres odszkodowawczy** – okres trwający od dnia wystąpienia szkody rzeczowej powodującej zakłócenie lub przerwanie działalności gospodarczej Ubezpieczonego, w którym Towarzystwo pokrywa proporcjonalne i nieproporcjonalne koszty działalności,
- 26) **oprogramowanie**:
 - a) systemy operacyjne i programy wchodzące w jego skład,
 - b) programy licencyjne standardowe pochodzące z produkcji seryjnej,
 - c) programy pochodzące z produkcji jednostkowej wytworzone na podstawie oprogramowania licencyjnego,

- 27) **osoba bliska** – małżonek, małżonka, konkubent, konkubina, dzieci w tym przysposobione lub przyjęte na wychowanie, pasierb, rodzice, rodzeństwo, ojczym, macocha, teść, zięć, synowa, dziadkowie, wnuki oraz osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym z Ubezpieczonym,
- 28) **osoba trzecia** – każdy podmiot niebędący Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym,
- 29) **osuwanie się ziemi** – ruch ziemi na stokach lub zboczach naturalnych, nie spowodowany działalnością człowieka,
- 30) **podwykonawca** – przedsiębiorca, któremu Ubezpieczony jako wykonawca rzeczy lub usługi powierzył na podstawie umowy cywilnoprawnej wykonanie w całości lub w części tej rzeczy lub usługi,
- 31) **pojemnik bezpieczny** – pojemnik wykonany ze stopu metali używany w celu ochrony zawartości przed włamaniem,
- 32) **powódź** – zalanie terenu w następstwie:
- podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących oraz w zbiornikach wodnych,
 - spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i pagórkowatych,
 - podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych spowodowanego przez sztorm,
- 33) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał poza paleniskiem i rozprzestrzenił się o własnej sile,
- 34) **pracownicy** – osoby zatrudnione przez Ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę, stażyści, wolontariusze, praktykanci, jak również osoby, którym Ubezpieczony zlecił posługiwanie się ubezpieczonymi rzeczami, ich pilnowanie lub dozór miejsca ubezpieczenia,
- 35) **rabunek** – zabór mienia w celu przywłaszczenia z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego lub innej osoby uprawnionej przez Ubezpieczonego do sprawowania nadzoru nad przedmiotem ubezpieczenia, lub z doprowadzeniem tych osób do nieprzytomności lub bezbronności,
- 36) **reklamacja** – wystąpienie skierowane do Towarzystwa przez jego Klienta, w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo,
- 37) **reprezentanci Ubezpieczonego** – wójt, burmistrz, prezydent miasta, członek zarządu województwa, powiatu, członkowie zarządu podmiotów z udziałem kapitału samorządowego, prokurent oraz pełnomocnik uprawniony do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczonego,
- 38) **silny wiatr** – działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s stwierdzonej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w przypadku braku stacji pomiarowej w miejscu szkody bierze się pod uwagę stan faktyczny i jej rozmiar w miejscu ich powstania, świadczący wyraźnie o działaniu silnego wiatru; pojedyncze szkody przyjmuje się za spowodowane przez silny wiatr, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono jego działanie,
- 39) **sprzęt elektroniczny** – urządzenie działające w oparciu o technologię mikroprocesorową wraz z obudową oraz okablowaniem niezbędnymi do jego funkcjonowania,
- 40) **stałe elementy wykończeniowe** – zainstalowane na stałe w sposób uniemożliwiający ich odłączenie bez ich uszkodzenia lub bez uszkodzenia substancji budynku lub bez użycia narzędzi:
- powłoki malarskie,
 - okładziny podłóg, ścian i sufitów, sufity podwieszane,
 - przegrody, ścianki działowe,
 - okna i drzwi wraz z ościeżnicami i zamknięciami, kraty, rolety, itp.,
 - urządzenia stanowiące osprzęt do instalacji (w tym baterie, piece, wkłady kominkowe, klimatyzatory, urządzenia i czujki alarmu),
- 41) **stopień zużycia technicznego** – określona w procentach zmiana stanu technicznego ubezpieczonego mienia, zależna od okresu eksploatacji, jakości wykonania, trwałości zastosowanych materiałów i elementów,
- 42) **suma ubezpieczenia lub gwarancyjna** – górna granica odpowiedzialności Towarzystwa w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia; suma ubezpieczenia/gwarancyjna określona jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia,
- 43) **system ubezpieczenia na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest w oparciu o szacowaną maksymalną szkodę, jaka może powstać wskutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ochroną ubezpieczeniową w okresie ubezpieczenia,
- 44) **system ubezpieczenia na sumy stałe** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub rodzaju mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową w okresie ubezpieczenia,
- 45) **szkoda na osobie** – uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć na skutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ubezpieczeniem,
- 46) **szkoda rzeczowa** – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia, na skutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ubezpieczeniem,
- 47) **śnieg i lód** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczone mienie albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiadującego na ubezpieczone mienie,
- 48) **środek transportu wewnętrznego** – pojazd lądowy przeznaczony do załadunku lub transportu towaru, nie podlegający obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej,
- 49) **środki obrotowe** – towary, surowce, materiały w przerobie, półfabrykaty, wyroby gotowe, materiały pomocnicze, opakowania,
- 50) **środki pomocnicze i ortopedyczne** – niezbędne w procesie leczenia następstw nieszczęśliwych wypadków środki wspomagające, zalecone przez lekarza,
- 51) **tabela uszczerbków** – „Tabela norm oceny procentowej trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek nieszczęśliwego wypadku” opracowana i rekomendowana przez Polskie Towarzystwo Medycyny Ubezpieczeniowej. Tabela jest dostępna w każdej jednostce terenowej Towarzystwa oraz na stronie internetowej www.tuw.pl,
- 52) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – trwałe naruszenie sprawności organizmu spowodowane nieszczęśliwym wypadkiem. Stopień i rodzaj trwałego uszczerbku określany jest przez Towarzystwo na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej,
- 53) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne, niewywołane działalnością człowieka zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu,
- 54) **Ubezpieczający** – osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, która zawarła umowę ubezpieczenia na podstawie OWU i zobowiązana jest do zapłaty składki ubezpieczeniowej,
- 55) **Ubezpieczony** – podmiot, na którego rachunek zawarta została umowa ubezpieczenia na podstawie OWU,
- 56) **udar mózgu (TIA - transient ischaemic attack)** – trwałe, trwające minimum 24h, uszkodzenie tkanki mózgowej przebiegające nagle, powstałe w wyniku uszkodzenia naczyń krwionośnych lub zaburzeń przepływu krwi (zakrzep, zator, krwotok), za wyjątkiem przemijających epizodów krążeniowo-mózgowych, trwających krócej niż 24 godziny i niepozostawiających trwałych następstw neurologicznych,
- 57) **uderzenie pioruna** – następstwa bezpośredniego wyładowania atmosferycznego na ubezpieczonym obiekcie, lub na obiekcie, w którym znajduje się ubezpieczone mienie,
- 58) **uderzenie pojazdu** – uderzenie pojazdu lądowego, nie będącego w prawnym posiadaniu Ubezpieczonego, ani nie będącego w jego użytkowaniu w momencie powstania szkody,
- 59) **upadek drzew lub masztów** – przewrócenie się w całości lub upadek oderwanych części: drzew, masztów, słupów, latarni, kominów i innych budowli na ubezpieczone mienie, jeżeli na Ubezpieczonym nie spoczywał obowiązek ich konserwacji,
- 60) **upadek statku powietrznego** – katastrofa lub przymusowe lądowanie statku powietrznego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku,
- 61) **urządzenie do przechowywania wartości pieniężnych** – urządzenie mechaniczne o określonej klasie odporności na włamanie, służące do przechowywania wartości pieniężnych (w tym sejfy, kasy pancerne, szafy stalowe, szafy pancerne i sejfowe),
- 62) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę, elektroniczne instrumenty płatnicze, w szczególności karty płatnicze, bilety na środki publicznego transportu zbiorowego, karty telefoniczne oraz złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i perły, a także platyna i inne metale z grupy platynowców,
- 63) **wartość mienia:**
- księgową brutto** – księgową wartość początkową mienia/środków trwałych, z uwzględnieniem obowiązujących przeszacowań, bez odpisów amortyzacyjnych,
 - odtworzeniową** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego ale nie ulepszonego:
 - dla budynków, lokali i budowli oraz nakładów inwestycyjnych – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy lub remontu w tym samym miejscu, z uwzględnieniem takich samych parametrów technicznych, wymiarów, konstrukcji i materiałów,
 - dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – wartość odpowiadająca kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, gatunku i jakości z włączeniem kosztów transportu, montażu, demontażu i cła,
 - rzeczywistą** – wartość odtworzeniową pomniejszona o stopień zużycia technicznego,
 - wytworzenia** – wartość odpowiadająca sumie kosztów materiałów, surowców, robocizny oraz kosztów ogólnych poniesionych w związku z wytworzeniem ubezpieczonego mienia,
- 64) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołana ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych

tego typu zbiorników, warunkiem uznania zdarzenia za spowodowane wybuchem jest, aby ściany naczyń i zbiorników uległy zniszczeniu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego będącego pod ciśnieniem zewnętrznym,

- 65) **wymienne nośniki danych** – materiały umożliwiające gromadzenie informacji, przeznaczone do odczytu maszynowego, jeżeli są przeznaczone do wymiany przez użytkownika (np. wymienne dyski twarde, dyski optyczne, płyty CD, karty pamięci),
- 66) **zalanie** – zalanie wodą lub inną cieczą wskutek:
- awarii instalacji tj. nagłego, niespodziewanego, niezależnego od woli Ubezpieczonego, samoistnego pęknięcia lub rozszczelnienia instalacji: wodociągowej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania,
 - awarii urządzeń typu pralki, wirówki, zmywarki, piecyki łazienkowe, bojlera,
 - cofnięcia się wody lub ścieków z instalacji wodociągowej lub kanalizacyjnej,
 - samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowej lub zraszaczowej, z wyłączeniem przypadków będących następstwem pożaru, prób, naprawy, przebudowy, modernizacji instalacji lub budynku,
 - nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w czasie przerwy w dostawie wody,
 - pęknięcia, stłuczenia lub samoistnego rozszczelnienia się akwarium lub uszkodzenia jego osprzętu,
 - szybko topniejących mas śniegu lub lodu w następstwie gwałtownej zmiany temperatury
- oraz zalanie wodą lub inną cieczą pochodzącą spoza miejsca ubezpieczenia przez osoby trzecie,
- 67) **zamek atestowany** – zamek posiadający aktualny atest Instytutu Mechaniki Precyzyjnej lub innej jednostki uprawnionej do certyfikacji,
- 68) **zamek wielozastawkowy** – zamek, do którego klucz posiada więcej niż dwa nacięcia prostopadłe do pióra klucza,
- 69) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, które powstały w sposób naturalny, a nie w wyniku działalności człowieka,
- 70) **zawał serca** – (*infarctus myocardii*) martwica fragmentu mięśnia sercowego w wyniku nagłego przerwania dopływu krwi, potwierdzona przez typowe bóle stenokardialne w wywiadzie, sugerujące chorobę niedokrwienną serca, zmiany w EKG charakterystyczne dla świeżego zawału serca oraz podwyższony poziom enzymów sercowych; wszystkie powyższe objawy muszą wystąpić łącznie,
- 71) **zdarzenie ubezpieczeniowe (zdarzenie):**
- w ubezpieczeniu mienia oraz sprzętu elektronicznego** – nagłe i niepewne zdarzenie, wywołane przyczyną zewnętrzną, niezależną od woli Ubezpieczonego, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące szkodę objętą zakresem ubezpieczenia,
 - w ubezpieczeniu OC** – działanie lub zaniechanie, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące szkodę na osobie, rzeczową lub stratę finansową; w przypadku wątpliwości co do powstania szkody za datę powstania zdarzenia powodującego szkodę na osobie przyjmuje się dzień pierwszego badania lekarskiego stwierdzającego powypadkowe obrażenia ciała lub rozstrój zdrowia,
 - w ubezpieczeniu ochrony prawnej** – wystąpienie przyczyny wszczęcia postępowania w okresie ubezpieczenia,
 - w ubezpieczeniu NNW** – wystąpienie nieszczęśliwego wypadku w okresie ubezpieczenia.

Przedmiot umowy ubezpieczenia

§ 3

- Przedmiotem umowy na podstawie niniejszych OWU może być ubezpieczenie:
 - mienia od wszystkich ryzyk,
 - mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku,
 - szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia,
 - sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk,
 - odpowiedzialności cywilnej,
 - ochrony prawnej,
 - następstw nieszczęśliwych wypadków.
- Zawarcie ubezpieczeń: mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, szyb i innych przedmiotów szklanych od stłuczenia, odpowiedzialności cywilnej, ochrony prawnej oraz następstw nieszczęśliwych wypadków jest możliwe, gdy Ubezpieczający wykupi w Towarzystwie ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.

Wyłączenia ogólne z zakresu ubezpieczenia

§ 4

- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
- wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego oraz osoby, za które ponosi odpowiedzialność,
 - wyrządzone na skutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczonego lub jego reprezentantów, chyba, że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności; niniejsze wyłączenie nie dotyczy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,
 - wyrządzone przez Ubezpieczonego lub jego pracowników w stanie po użyciu alkoholu, po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,
 - powstałe w następstwie działań wojennych, rewolucji, niepokoju społecznego, blokady dróg, konfiskat, sabotażu, lub manifestacji,
 - powstałe wskutek aktów terrorystycznych, strajków, rozruchów, zamieszek społecznych, o ile nie umówiono się inaczej,
 - powstałe wskutek bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego, promieni jonizujących, laserowych lub maserowych bez względu na przyczynę i źródło ich pochodzenia oraz pola magnetycznego lub elektromagnetycznego,
 - górnictwa w rozumieniu prawa geologicznego i górnictwa,
 - powstałe wskutek powolnego działania czynnika termicznego, chemicznego, biologicznego, lub innego czynnika podobnie działającego, w tym pary, wilgoci, dymu, sadzy, pyłu, pleśni, porostów, grzybów insektów, a także wirusów i bakterii,
 - powstałe na skutek decyzji administracyjnej wydanej na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, powodującej wywłaszczenie, konfiskatę, zarekwirowanie, nacjonalizację, przejęcie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia z nakazu właściwych organów administracyjnych lub sądowych,
 - powstałe wskutek niedopełnienia obowiązków określonych w § 9, § 10 lub wynikających z zawartej umowy ubezpieczenia lub z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w zakresie, w jakim nieprzestrzeganie tych obowiązków miało wpływ na powstanie lub zwiększenie rozmiaru szkody.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 5

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku Ubezpieczającego sporządzonego w formie pisemnej.
- Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia polisą lub innym dokumentem ubezpieczenia.
- Towarzystwo może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji lub dokumentów niezbędnych do oceny ryzyka, w tym przeprowadzenia oględzin i wykonania dokumentacji zdjęciowej mienia oraz miejsca ubezpieczenia.

Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa

§ 6

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, chyba że strony umówiły się inaczej.
- Odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od dnia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, o ile nie umówiono się inaczej.
- Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia zawartej na okres dłuższy niż 6 miesięcy w terminie 7 dni licząc od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
- W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zajęcia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
- Towarzystwo może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym jeżeli Towarzystwo ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została opłacona w terminie.

6. W razie opłacenia składki ubezpieczeniowej w ratach, niezaplacenie w terminie kolejnej raty składki ubezpieczeniowej powoduje ustanie odpowiedzialności Towarzystwa, jeżeli po upływie terminu płatności Towarzystwo wezwało Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
7. Odpowiedzialność Towarzystwa kończy się:
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia,
 - 2) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia lub rozwiązania umowy ubezpieczenia,
 - 3) z chwilą zbycia przedmiotu ubezpieczenia, chyba że Ubezpieczający przeniósł na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia.
8. Wypłata odszkodowania lub odszkodowań w wysokości równej sumie ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności na dany rodzaj mienia lub zdarzeń ubezpieczeniowych powoduje zaprzestanie odpowiedzialności w części dotyczącej przedmiotu ubezpieczenia, który uległ szkodzie i stanowi całkowite spełnienie świadczenia z tytułu tej części umowy ubezpieczenia.
9. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw wymaga pisemnej zgody Towarzystwa.
10. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę tego przedmiotu, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
11. W razie przejścia praw z umowy ubezpieczenia zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki ubezpieczeniowej przypadające za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
12. W razie zmian organizacyjnych obejmujących Ubezpieczonego, a polegających na podziale, wydzieleniu lub utworzeniu przez Ubezpieczonego lub z udziałem Ubezpieczonego nowego podmiotu, który przejmie w części lub całości ubezpieczone mienie, Towarzystwo udzieli ochrony ubezpieczeniowej tym podmiotom w zakresie istniejącej umowy ubezpieczenia mienia.
13. W przypadku cesji praw z umowy ubezpieczenia, a także w przypadku przewłaszczenia na zabezpieczenie ochrona ubezpieczeniowa będzie kontynuowana w zakresie istniejącej umowy ubezpieczenia mienia.
14. Warunkiem kontynuowania ochrony ubezpieczenia w przypadkach określonych w ust. 12 i ust. 13 jest otrzymanie przez Towarzystwo, nie później niż w ciągu 14 dni od ich wystąpienia, pisemnego oświadczenia Ubezpieczonego o woli kontynuowania umowy ubezpieczenia.

Składka ubezpieczeniowa

§ 7

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się w oparciu o obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryfę stawek do ubezpieczenia dla jednostek samorządu terytorialnego „Bezpieczna Gmina”, uwzględniając wysokość sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, dotychczasowy przebieg ubezpieczenia, rodzaj ubezpieczanego mienia, zakres ubezpieczenia, warunki płatności składki ubezpieczeniowej oraz przeprowadzoną ocenę ryzyka.
2. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych od określonych w OWU, wysokość składki ubezpieczeniowej ustalana jest indywidualnie w uzgodnieniu z Ubezpieczającym.
3. Na wniosek Ubezpieczającego składka ubezpieczeniowa może być rozłożona na raty.
4. Terminy płatności kolejnych rat i ich wysokość wskazane są w polisie lub w innym dokumencie ubezpieczenia.
5. W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub jej raty gotówką za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uważa się datę, w której należna składka ubezpieczeniowa lub jej rata została przyjęta przez pracownika Towarzystwa lub agenta ubezpieczeniowego Towarzystwa.
6. W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub jej raty przelewem bankowym, przekazem pocztowym lub kartą płatniczą za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uznaje się datę zlecenia przelewu w banku, dokonania przekazu w urzędzie pocztowym lub datę operacji kartą płatniczą pod warunkiem, że na rachunku znajdowały się wystarczające środki pieniężne. W przypadku braku wystarczających środków pieniężnych na rachunku za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej lub raty składki ubezpieczeniowej uznaje się dzień uznania rachunku Towarzystwa pełną kwotą wymaganej składki ubezpieczeniowej lub raty.
7. Składka ubezpieczeniowa za zawarcie umowy uzupełniającej naliczana jest proporcjonalnie do końca okresu ubezpieczenia przy założeniu, że składka ubezpieczeniowa wynosi 1/365 kwoty ustalonej

składki ubezpieczeniowej rocznej za każdy dzień udzielonej ochrony ubezpieczeniowej („pro rata temporis”).

8. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, zgodnie z postanowieniami § 6 ust. 7 pkt 2 lub 3 Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 10.
9. Wysokość składki ubezpieczeniowej podlegającej zwrotowi wynosi 1/365 kwoty składki ubezpieczeniowej rocznej za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
10. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia lub jej rozwiązanie nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
11. Składka ubezpieczeniowa nie podlega indeksacji.

Obowiązki Towarzystwa

§ 8

1. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną, Towarzystwo informuje: Ubezpieczającego i/lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, a także osobę występującą z roszczeniem, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa i wysokości odszkodowania lub świadczenia oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia. Towarzystwo przekazuje ww. informacje w formie pisemnej lub w inny sposób, o ile dana osoba wyraziła na to zgodę.
2. Jeżeli w terminie określonym w § 11 ust. 2 i 3 niniejszych OWU, Towarzystwo nie wypłaci odszkodowania, zawiadamia pisemnie osobę występującą z roszczeniem o przyczynach braku możliwości zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a jeśli istnieją podstawy także wypłaca bezsporną część odszkodowania lub świadczenia.
3. Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uprawniony z umowy ubezpieczenia i poszkodowany mają prawo do informacji związanych ze zdarzeniem ubezpieczeniowym będących podstawą ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa oraz ustalenia okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego, jak również wysokością odszkodowania lub świadczenia.

Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego

§ 9

1. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszystkie znane sobie okoliczności, o które Towarzystwo pytało przed zawarciem umowy ubezpieczenia w formularzu wniosku lub w inny sposób.
2. Jeżeli Ubezpieczający i Ubezpieczony zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek wskazany w ust. 1 ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności mu znane.
3. W razie zawarcia przez Towarzystwo umowy ubezpieczenia, mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
4. W czasie trwania umowy ubezpieczenia, Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadamiać Towarzystwo o zmianach okoliczności wymienionych w ust. 1 niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
5. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1, 2 i 4 nie zostały podane do jego wiadomości.
6. W razie, gdy Ubezpieczający lub Ubezpieczony podał niezgodne ze stanem faktycznym okoliczności lub zataił fakty istotne do oceny ryzyka, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, jeżeli miało to wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną.
7. Ubezpieczający zawierający umowę na cudzy rachunek zobowiązany jest do poinformowania Ubezpieczonego o treści zawartej umowy ubezpieczenia. Ponadto Ubezpieczający zawierający umowę ubezpieczenia grupowego na cudzy rachunek jest zobowiązany przed przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego, do przekazania osobie zainteresowanej przystąpieniem do takiej umowy informacji o:
 - 1) firmie zakładu ubezpieczeń oraz adresie jego siedziby,
 - 2) braku wynagrodzenia, w rozumieniu ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń, otrzymywanego w związku z proponowanym przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego,
 - 3) możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz posąadowego rozwiązywania sporów.

8. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest do:
 - 1) zawiadomienia o zmianach adresu miejsca ubezpieczenia lub siedziby, zmianach osobowych reprezentantów Ubezpieczonego,
 - 2) podania okoliczności związanych ze zwiększeniem prawdopodobieństwa zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego takich jak:
 - a) zmiana sposobu użytkowania ubezpieczonych obiektów, w tym wyłączenie obiektu z eksploatacji na okres dłuższy niż 30 dni,
 - b) usunięcie, zmiana stanu lub awaria zabezpieczeń zgłoszonych we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia,
 - c) rozpoczęcie remontu, modernizacji lub przebudowy ubezpieczonego mienia lub obiektu z ubezpieczonym mieniem,
 - d) utrata kluczy, sterowników, kart dostępu do miejsca przechowywania ubezpieczonego mienia,
 - 3) przestrzegania zastrzeżonych w umowie ubezpieczenia przepisów bezpieczeństwa, mających na celu zapobieganie powstaniu lub zwiększeniu szkody, a także przepisów prawa powszechnie obowiązującego, ze szczególnym uwzględnieniem dotyczących prawa budowlanego, bhp, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, ochrony osób i mienia oraz rachunkowości,
 - 4) utrzymywania ubezpieczonych budynków i budowli w należyłym stanie technicznym oraz dbania o dobry stan i sprawne funkcjonowanie wszystkich instalacji, w tym instalacji elektrycznej, grzewczej, systemu ochrony przeciwpożarowej i przeciwkradzieżowej,
 - 5) stosowania się do minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia oraz sprzętu elektronicznego określonych w Załączniku nr 1 do OWU,
 - 6) przestrzegania zaleceń wydanych przez Towarzystwo oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do usunięcia którego pisemnie zobowiązało go Towarzystwo (zalecenia); za szczególne zagrożenie uważa się takie, które już wcześniej było przyczyną szkody.
9. Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) prowadzić ewidencję księgową zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego,
 - 2) umożliwić Towarzystwu dokonanie lustracji ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z umową ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka,
 - 3) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – niezwłocznie przekazać Towarzystwu zawiadomienie o otrzymaniu/wniesieniu pozwu, nakazu zapłaty, orzeczeniu sądu lub wszczęciu postępowania karnego, w terminie umożliwiającym wniesienie środka zaskarżenia lub podjęcia innych czynności przewidzianych prawem.

- 5) niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru i wysokości odszkodowania,
 - 5) sporządzić na własny koszt rachunek strat (kosztorys lub wykaz utraconego, zniszczonego lub uszkodzonego mienia objętego ubezpieczeniem z określeniem jego ilości, wartości, roku produkcji, producenta), na podstawie posiadanych materiałów dowodowych i dokumentów i w ciągu 14 dni od dnia powzięcia informacji o szkodzie złożyć rachunek strat oraz dokumenty uzasadniające wysokość roszczenia (z wyłączeniem szkód z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i następstw nieszczęśliwych wypadków); Towarzystwo zastrzega sobie prawo weryfikacji otrzymanych dokumentów,
 - 6) wypełnić obowiązki przewidziane w postanowieniach OWU dotyczących poszczególnych rodzajów ubezpieczeń,
 - 7) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
2. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego może złożyć również Ubezpieczony lub jego spadkobiercy.
 3. W przypadku wystąpienia poszkodowanego z roszczeniem o odszkodowanie w zakresie objętym ubezpieczeniem na drogę sądową przeciwko Ubezpieczonemu jest on zobowiązany powiadomić o tym Towarzystwo następnego dnia po otrzymaniu pozwu.
 4. Ubezpieczony jest zobowiązany także informować Towarzystwo o wszczętym przeciwko niemu postępowaniu karnym lub administracyjnym, pozostającym w związku z zakresem ubezpieczenia.
 5. Ubezpieczony zobowiązany jest przekazać Towarzystwu orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do zasadności wniesienia środka odwoławczego, najpóźniej w terminie 7 dni od dnia otrzymania orzeczenia sądu.
 6. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczeń poszkodowanego bez uprzedniej pisemnej zgody Towarzystwa nie ma wpływu na odpowiedzialność Towarzystwa za szkodę.
 7. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 1 pkt 2 Towarzystwo może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie (świadczenie), jeżeli naruszenie spowodowało zwiększenie szkody lub uniemożliwiło Towarzystwu ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia.
 8. Skutki braku zawiadomienia Towarzystwa o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli Towarzystwo w terminie wyznaczonym do zawiadomienia o zdarzeniu otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
 9. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1 Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z powodu niezachowania tych obowiązków.
 10. W razie zajścia nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) dążyć do zmniejszenia skutków nieszczęśliwego wypadku, w tym niezwłocznie poddać się opiece lekarskiej i wskazanemu leczeniu,
 - 2) zawiadomić Towarzystwo o zaistnieniu nieszczęśliwego wypadku w terminie 7 dni od daty jego zaistnienia, a w przypadku zaistnienia okoliczności uniemożliwiających zgłoszenie szkody w wyznaczonym terminie - nie później niż po upływie 7 dni od ustania okoliczności uniemożliwiających wcześniejsze zgłoszenie szkody,
 - 3) dostarczyć dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności i wysokości świadczenia, informujące o okolicznościach zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, przebiegu leczenia, poniesionych kosztach; w przypadku, gdy Ubezpieczony uległ nieszczęśliwemu wypadkowi podczas wykonywania czynności wymagających posiadania uprawnień, Ubezpieczony winien jest dostarczyć dokument uprawniający go do wykonywania tych czynności,
 - 4) umożliwić Towarzystwu zasięgnięcie informacji na temat okoliczności zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, doznanych obrażeń ciała, w tym u lekarzy, którzy nad Ubezpieczonym sprawowali lub nadal sprawują opiekę po nieszczęśliwym wypadku,
 - 5) poddać się na żądanie Towarzystwa badaniu przez lekarzy wskazanych przez Towarzystwo.
 11. W razie śmierci Ubezpieczonego świadczenie przysługuje Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia do wykonania praw wynikających z umowy ubezpieczenia. Uprawniony z umowy ubezpieczenia zobowiązany jest dostarczyć do Towarzystwa akt zgonu, swój dokument tożsamości oraz dokumenty potwierdzające uprawnienia do świadczenia zgodnie z przepisami o nabyciu praw do spadku.

Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego

§ 10

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub w celu zmniejszenia jej rozmiaru, przez co należy rozumieć również niezwłoczne:
 - a) wezwanie w zależności od szkody odpowiednich służb ratowniczych,
 - b) powiadomienie Policji: o zdarzeniu powodującym ofiary w ludziach, dewastacji, kradzieży z włamaniem i rabunku, kradzieży zwykłej, kradzieży zewnętrznych elementów budynków oraz o każdym zdarzeniu powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo,
 - 2) powiadomić niezwłocznie Towarzystwo o powstaniu szkody, nie później niż w ciągu 3 dni od jej powstania lub uzyskania informacji o jej powstaniu,
 - 3) nie zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem do czasu rozpoczęcia czynności likwidacyjnych przez przedstawiciela Towarzystwa, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia przed dalszą szkodą lub zmniejszenia rozmiaru szkody; Towarzystwo nie może powołać się na to postanowienie, jeżeli przedstawiciel Towarzystwa nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 5 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
 - 4) udzielić Towarzystwu pomocy przy wykonywaniu czynności likwidacyjnych, w tym udostępnić wszelkie dokumenty i informacje

Wypłata odszkodowania

§ 11

1. Wypłata odszkodowania następuje na podstawie uznania roszczenia przez Towarzystwo, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Odszkodowanie wypłaca się w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o zdarzeniu.
3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie określonym w ust. 2.

Roszczenia regresowe

§ 12

1. Z dniem wypłaty odszkodowania na Towarzystwo przechodzi prawo dochodzenia roszczeń od osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego odszkodowania.
2. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczonego przeciwko pracownikom, osobom świadczącym na rzecz Ubezpieczonego pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej oraz osobom, z którymi reprezentant Ubezpieczonego pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba, że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Jeżeli Towarzystwo pokryło część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części, pierwszeństwo w zaspokojeniu roszczeń.
4. Towarzystwu nie przysługuje prawo dochodzenia zwrotu świadczeń wypłaconych z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

Rozpatrywanie reklamacji

§ 13

1. W przypadku zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo, Klientowi przysługuje prawo do wniesienia reklamacji na działanie lub zaniechanie Towarzystwa związane z zawieraniem lub wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. Reklamacja może być złożona przez osobę fizyczną:
 - 1) w formie pisemnej – osobiście, w jednostce Towarzystwa obsługującej Klientów, a także w siedzibie Towarzystwa, ul. H. Raabego 13, 02-793 Warszawa, albo przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe,
 - 2) ustnie – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce Towarzystwa, obsługującej Klientów.
3. Reklamacja może być złożona przez osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej:
 - 1) w formie pisemnej – osobiście, w jednostce Towarzystwa obsługującej Klientów, a także w siedzibie Towarzystwa, ul. H. Raabego 13, 02-793 Warszawa, albo przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe,
 - 2) ustnie – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce Towarzystwa, obsługującej Klientów,
 - 3) w formie pisemnej na innym trwałym nośniku doręczonym jak w pkt 1, a reklamacje składane pocztą elektroniczną należy przysyłać na adres reklamacje.osobyprawne@tuw.pl.
4. Ze szczegółową informacją dotyczącą trybu wnoszenia i rozpatrywania reklamacji można zapoznać się na stronie internetowej Towarzystwa lub w każdej jednostce Towarzystwa.
5. Właściwą jednostką organizacyjną Towarzystwa do rozpatrywania reklamacji jest jednostka określona w regulacjach wewnętrznych Towarzystwa, obowiązujących na dzień składania reklamacji.
6. Towarzystwo rozpatruje reklamację w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania przez Towarzystwo. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie Klientowi odpowiedzi przed jego upływem.
7. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, gdy rozpatrzenie reklamacji nie jest możliwe w terminie, o którym mowa w ust. 6, odpowiedź zostanie udzielona po dokonaniu ustaleń niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji, nie później jednak niż w terminie 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. W takim przypadku Towarzystwo przesyła Klientowi informację z wyjaśnieniem przyczyn opóźnienia, ze wskazaniem okoliczności wymagających wyjaśnienia i przewidywanym terminem rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi.

8. Towarzystwo udziela odpowiedzi na reklamację na piśmie. Na wniosek Klienta odpowiedź może zostać dostarczona pocztą elektroniczną.
9. W przypadku nieuwzględnienia przez Towarzystwo reklamacji, Klientom będącym osobami fizycznymi przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego w zakresie zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo. Dodatkowo w przypadku, jeśli ww. osoby są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny mają możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumenta.
10. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

Rozwiązywanie sporów

§ 14

1. Spór z Towarzystwem może być na wniosek Klienta będącego osobą fizyczną, poddany pozasądowemu postępowaniu w sprawie rozwiązywania sporów pomiędzy Klientem a podmiotem rynku finansowego, które przeprowadza Rzecznik Finansowy. Szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej Rzecznika Finansowego <https://rf.gov.pl>.
2. W postępowaniu sądowym powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ II

UBEZPIECZENIE MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 15

1. Przedmiotem ubezpieczenia od wszystkich ryzyk może być mienie stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, ewidencjonowane zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz mienie prywatne pracowników.
2. Przedmiotem ubezpieczenia może być wskazane w umowie ubezpieczenia mienie:
 - 1) budynki, lokale,
 - 2) budowle,
 - 3) nakłady inwestycyjne,
 - 4) maszyny, urządzenia, wyposażenie,
 - 5) niskocenne składniki majątku,
 - 6) środki obrotowe,
 - 7) wartości pieniężne,
 - 8) mienie osób trzecich,
 - 9) mienie prywatne pracowników.
3. Mienie objęte jest ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia z zastrzeżeniem, że:
 - 1) mienie prywatne pracowników ubezpieczone jest w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym pracownik świadczył pracę na polecenie Ubezpieczonego,
 - 2) mienie zgłoszone do ubezpieczenia w ramach maszyn, urządzeń, wyposażenia lub niskocennych składników majątku, które wykorzystywane jest podczas imprez odbywających się poza wskazanymi miejscami ubezpieczenia objęte jest ochroną na terytorium Europy pod warunkiem zgłoszenia do Towarzystwa miejsca imprezy oraz sumy ubezpieczenia najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem imprezy.
4. Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu również w przypadku jego przeniesienia do innej ubezpieczonej lokalizacji. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych podczas transportu pomiędzy miejscami ubezpieczenia. Ubezpieczony jest zobowiązany zgłosić fakt przeniesienia mienia z określeniem jego sumy ubezpieczenia oraz daty zmiany miejsca ubezpieczenia nie później niż 24 godziny przed tą datą.

Zakres ubezpieczenia

§ 16

- Ochrona ubezpieczeniowa mienia od **wszystkich ryzyk** obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem uszkodzenia, zniszczenia lub utraty mienia wskutek jakiegokolwiek zdarzenia losowego, które nie zostało wyłączone na mocy postanowień określonych w § 4 i § 19.
- Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie mienia od **wszystkich ryzyk** może zostać rozszerzone o szkody będące następstwem **powodzi**.
- Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie mienia od **wszystkich ryzyk** może zostać rozszerzone o następujące klauzule:
 - Klauzula nr 1 Automatyczne pokrycie,
 - Klauzula nr 2 Ubezpieczenie od przepięcia,
 - Klauzula nr 3 Ubezpieczenie od dewastacji,
 - Klauzula nr 4 Ubezpieczenie od katastrofy budowlanej,
 - Klauzula nr 5 Ubezpieczenie maszyn od awarii,
 - Klauzula nr 6 Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez rozmrożenie (zepsucie),
 - Klauzula nr 7 Ubezpieczenie od strajków, rozruchów, zamieszek społecznych,
 - Klauzula nr 8 Ubezpieczenie od aktów terrorystycznych,
 - Klauzula nr 9 Ubezpieczenie od przemarzania lub przenikania wód gruntowych lub opadów,
 - Klauzula nr 10 Ubezpieczenie kosztów odtworzenia dokumentacji,
 - Klauzula nr 11 Ubezpieczenie drobnych prac budowlano-montażowych,
 - Klauzula nr 12 Ubezpieczenie budynków i budowli w budowie,
 - Klauzula nr 13 Ubezpieczenie kosztów dodatkowych,
 - Klauzula nr 14 Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia,
 - Klauzula nr 15 Ubezpieczenie kosztów rzeczoznawców,
 - Klauzula nr 16 Ubezpieczenie urządzeń i instalacji solarnych lub fotowoltaicznych,
 - Klauzula nr 34 Zniesienie franszyz.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 17

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:

- koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody**
koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach ubezpieczenia kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej,
- koszty działań po szkodzie**
koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację do limitu do 10% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 100.000 PLN.

Suma ubezpieczenia

§ 18

- W zależności od przedmiotu ubezpieczenia sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie:
 - na sumy stałe:
 - budynki, lokale i budowle,
 - maszyny, urządzenia, wyposażenie,
 - środki obrotowe,
 - na pierwsze ryzyko:
 - nakłady inwestycyjne,
 - niskocenne składniki majątku,
 - wartości pieniężne,
 - mienie osób trzecich,
 - mienie prywatne pracowników.
- Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający przed zawarciem umowy ubezpieczenia odrębnie dla każdego rodzaju mienia według jednej z następujących wartości:
 - dla budynków, lokali, budowli:
 - odtworzeniowej – jeżeli wiek budynków, lokali, budowli nie przekracza 50 lat,

- rzeczywistej,
 - księgowej brutto,
 - dla maszyn, urządzeń i wyposażenia z wyłączeniem zbiorów bibliotecznych:
 - odtworzeniowej – jeżeli wiek maszyn, urządzeń i wyposażenia nie przekracza 10 lat,
 - rzeczywistej,
 - księgowej brutto,
 - dla zbiorów bibliotecznych – według indywidualnej wyceny,
 - dla niskocennych składników majątku – odtworzeniowej,
 - dla nakładów inwestycyjnych – wysokość wydatków poniesionych na adaptację budynku,
 - dla środków obrotowych – ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - dla wartości pieniężnych:
 - gotówka – nominalnej, wartość nominalną dla waluty obcej przelicza się według średniego kursu ogłaszanego przez NBP z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i innych metali z grupy platynowców - ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - papiery wartościowe – ceny sprzedaży, w przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu według wartości rynkowej, bez prowizji i opłat,
 - pozostałe wartości pieniężne – nominalnej,
 - dla mienia osób trzecich – odtworzeniowej lub rzeczywistej,
 - dla mienia prywatnego pracowników – rzeczywistej.
- W ramach sumy ubezpieczenia dla mienia prywatnego pracowników Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe na skutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ochroną do kwoty 1.000 PLN na jednego poszkodowanego pracownika na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
 - Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
 - Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do ich wyczerpania.
 - Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej.
 - Suma ubezpieczenia powinna:
 - uwzględniać podatek VAT w przypadku, gdy Ubezpieczający nie ma możliwości odliczenia podatku VAT zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego,
 - nie uwzględniać podatku VAT w przypadku, gdy Ubezpieczający ma możliwość odliczenia podatku VAT zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk

§ 19

- Ochrona ubezpieczeniowa mienia od wszystkich ryzyk nie obejmuje:
 - gruntów, gleby, w tym torfowisk i składów torfu, upraw na pniu, żywych zwierząt,
 - roślin, o ile nie umówiono się inaczej,
 - złóż geologicznych na pokładach naturalnych oraz mienia w kopalniach,
 - mienia przeznaczonego do likwidacji lub utylizacji,
 - środków obrotowych, które są przeterminowane lub nie posiadają wymagalnego aktualnego atestu, wydanego przez uprawniony do tego organ,
 - akt, dokumentów, ksiąg handlowych i innych nośników danych, z wyłączeniem programów komputerowych produkcji seryjnej, będących w ciągłej sprzedaży i użytkowanych przez Ubezpieczonego,
 - mienia, którego nabycie nie jest potwierdzone oryginalnymi dowodami zakupu zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, wprowadzonym w polski obszar celny lub do obrotu niezgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego albo w mieniu, na którego posiadanie Ubezpieczony nie ma zezwolenia wymaganego przez prawo,
 - mienia składowanego na wolnym powietrzu, o ile nie umówiono się inaczej,
 - budynków i budowli w budowie, o ile nie umówiono się inaczej,
 - mienia znajdującego się w budynkach lub budowlach w budowie,
 - budynków i budowli oraz mienia znajdującym się w tych budynkach i budowlach:

- a) wykorzystywanych do prowadzenia działalności przed uzyskaniem odbioru końcowego oraz pozwolenia na użytkowanie,
 - b) przeznaczonych do rozbiórki,
 - c) wzniesionych niezgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego,
 - d) w trakcie modernizacji, przebudowy, remontu instalacji, remontu, które zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego wymagają zgłoszenia do właściwych instytucji.
2. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w §4 oraz w ust. 1 zakres ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk nie obejmuje:
- 1) szkód powstałych w budynkach, budowlach oraz w mieniu wskutek zalania, deszczu nawalnego, gradu, śniegu, lodu, jeśli powodem były niezabezpieczone lub nieszczelne otwory okienne, drzwiowe, dachowe, zły stan techniczny lub wadliwa konserwacja dachu, instalacji, rynien, stolarki okiennej, drzwiowej lub innych elementów ubezpieczonego budynku lub budowli,
 - 2) szkód powstałych w mieniu w wyniku zalania mienia składowanego poniżej 10 cm nad podłogą w pomieszczeniach usytuowanych poniżej poziomu gruntu, z wyjątkiem szkód spowodowanych wyłącznie zalaniem bezpośrednio z góry,
 - 3) szkód spowodowanych działaniem wiatru o sile mniejszej niż 17,5 m/s,
 - 4) szkód spowodowanych wybuchem wywołanym przez Ubezpieczonego celowo lub na skutek rażącego niedbalstwa, oraz powstałe w wyniku przypalenia lub osmalenia, jeżeli nie było pożaru,
 - 5) szkód powstałych na skutek cofnięcia się ścieków z instalacji kanalizacyjnej, jeżeli nie zastosowano zaworów zwrotnych, o ile na Ubezpieczonym spoczywał obowiązek zainstalowania takich zaworów,
 - 6) szkód powstałych wskutek nawilgacania fundamentów, ścian, posadzek, stropów,
 - 7) szkód powstałych wskutek naturalnego zużycia mienia, korozji, rdzy, erozji, powolnego działania czynników geologicznych, powolnego odkształcenia, lub wad ukrytych, materiałowych, projektowych
 - 8) szkód powstałych w wyniku próbnego użycia (próby ciśnieniowe) urządzeń tryskaczowych,
 - 9) szkód powstałych w wyniku drgań spowodowanych ruchem jakichkolwiek pojazdów i maszyn,
 - 10) szkód będących następstwem zakłócenia lub przerwy w dostawie mediów,
 - 11) szkód powstałych wskutek braku w sezonie grzewczym należytego ogrzewania pomieszczeń, budynku,
 - 12) szkód będących następstwem wadliwej konserwacji lub powstałe w wyniku zaniedbania wymaganej konserwacji lub niedokonywania przeglądów,
 - 13) szkód powstałych wskutek usiłowania lub dokonania oszustwa, wyłudzenia, podstępny, wymuszenia lub szantażu, wprowadzenia w błąd lub pozostawania w błędzie, poświadczenia nieprawdy, fałszerstwa, defraudacji, sprzeniewierzenia,
 - 14) szkód ujawnionych w trakcie inwentaryzacji mienia lub spowodowane błędami księgowymi,
 - 15) szkód powstałych w okresie gwarancji, za które odpowiada producent, serwisant, sprzedawca lub dostawca,
 - 16) szkód w źródłach światła, zabezpieczeniach instalacji elektrycznych w tym w bezpiecznikach wkładkach bezpiecznikowych i przeciwprzepięciowych,
 - 17) szkód spowodowanych utratą mienia w niewyjaśniony sposób,
 - 18) szkód bezpośrednich i pośrednich powstałych w związku z obliczaniem, porównywaniem, rozróżnianiem, porządkowaniem lub przetwarzaniem danych,
 - 19) następstw szkody, takich jak: zwiększone koszty działalności, kary umowne lub inne zobowiązania pieniężne, koszty usunięcia wad materiałowych oraz koszty konserwacji i utrzymania w stanie koniecznym do prawidłowego funkcjonowania mienia,
 - 20) strat finansowych, takich jak: utrata zysku lub przychodu, a także kar pieniężnych, grzywien sądowych i administracyjnych.
3. O ile nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową nie są objęte również szkody spowodowane:
- 1) powodzią,
 - 2) przepięciem,
 - 3) dewastacją,
 - 4) katastrofą budowlaną,
 - 5) aktami terrorystycznymi,
 - 6) strajkami, zamieszkami lub ruchami społecznymi,
 - 7) kradzieżą z włamaniem lub rabunkiem,
 - 8) kradzieżą zwykłą,
 - 9) kradzieżą zewnętrznych elementów budynków lub budowli,
 - 10) stłuczeniem szyb,
 - 11) rozmrożeniem/zepsuciem,
 - 12) przemarzaniem lub przenikaniem wód gruntowych i opadowych,
 - 13) awarią maszyn.
4. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 400 PLN (franszyza integralna).
5. Dla rozszerzenia ochrony o zakres wskazany w klauzuli ma zastosowanie franszyza, jeżeli taką przewiduje dana klauzula do umowy ubezpieczenia.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 20

Wysokość i rozmiar szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:

- 1) dla budynków, lokali i budowli – według kosztów naprawy lub odbudowy w tym samym miejscu budynku, lokalu i budowli z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia lub nowszych technologii, jeżeli jest to uzasadnione ekonomicznie i wpłynie na obniżenie kosztów odbudowy/ remontu, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów:
 - a) ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - b) ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - c) ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
- 2) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia z wyłączeniem zbiorów bibliotecznych – według kosztów naprawy lub ceny nabycia przedmiotu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, typu, jakości i rodzaju, powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu:
 - a) ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - b) ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - c) ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
- 3) dla zbiorów bibliotecznych – według indywidualnej wyceny zweryfikowanej przez Towarzystwo,
- 4) dla niskocennych składników majątku – według wartości odtworzeniowej,
- 5) dla nakładów inwestycyjnych – według kosztów naprawy, odbudowy lub remontu z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
- 6) dla środków obrotowych – według kosztów ponownego zakupu, wytworzenia, naprawy lub czyszczenia,
- 7) dla mienia osób trzecich – według według kosztów naprawy uszkodzonych przedmiotów z potrąceniem stopnia zużycia technicznego lub według wartości rzeczywistej,
- 8) dla mienia prywatnego pracowników – według kosztów naprawy uszkodzonych przedmiotów z potrąceniem stopnia zużycia technicznego lub według wartości rzeczywistej,
- 9) dla wartości pieniężnych:
 - a) gotówka – według wartości nominalnej, wartość nominalną dla waluty obcej przelicza się według średniego kursu waluty ogłaszanego przez NBP,
 - b) złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – według kosztów ponownego zakupu lub wytworzenia,
 - c) papiery wartościowe – według ceny sprzedaży, w przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu według wartości rynkowej, bez prowizji i opłat,
 - d) pozostałe wartości pieniężne – według wartości nominalnej.

§ 21

1. Wysokość odszkodowania za szkodę w mieniu ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę:
 - 1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o postanowienia OWU,
 - 2) udokumentowane, poniesione koszty potwierdzone oryginałami faktur lub rachunków,
 - 3) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
 - 4) koszty i ceny na danym terenie, nie wyższe niż określone w publikacji o cenach w budownictwie, publikowane przez Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno - Organizacyjnych Budownictwa „PROMOCJA” Sp. z o.o. lub ceny zakupu/ wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży,
 - 5) koszty naprawy, czyszczenia, renowacji lub ceny zakupu/ wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży.
2. Jeżeli poszkodowany nie przedstawi rachunku strat wraz z fakturami lub rachunkami, wówczas wypłata odszkodowania następuje według wyceny Towarzystwa.
3. Wysokość odszkodowania nie może przekroczyć wartości przedmiotu ubezpieczenia.
4. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, zabytkowej, historycznej, artystycznej, kolekcjonerskiej lub pamiątkowej,
 - 2) kosztów wynikających z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
 - 3) kosztów ulepszeń i nowocześnień,
 - 4) zwiększonych kosztów wynikających z braku w powszechnym obrocie materiałów potrzebnych do przywrócenia przedmiotu ubezpieczenia do stanu istniejącego przed szkodą.
5. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania uwzględnia się podatek VAT, jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona z podatkiem VAT.
6. Ustaloną wysokość odszkodowania za szkodę w mieniu pomniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, sprzedaży, przeróbki lub naprawy, na podstawie uzgodnień z Ubezpieczonym lub opinii niezależnego rzeczoznawcy.
7. W przypadku zbiegu odszkodowań z tytułu dwóch lub więcej ubezpieczeń mienia z tego samego zdarzenia, odszkodowanie wypłaca się do wysokości szkody w granicach sumy ubezpieczenia w ramach każdego ubezpieczenia, z uwzględnieniem odszkodowań już wypłaconych.

§ 22

1. Jeżeli suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia zawartej w systemie na sumy stałe jest niższa od wartości przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody (tzw. niedoubezpieczenie), wysokość ustalonego odszkodowania ulega zmniejszeniu proporcjonalnie w stosunku, w jakim suma ubezpieczenia określonego przedmiotu ubezpieczenia pozostaje do jego wartości w dniu szkody.
2. Jeżeli niedoubezpieczenie przedmiotu ubezpieczenia nie przekroczy 20% faktycznej wartości tego przedmiotu, wówczas postanowien ust. 1 nie stosuje się.

ROZDZIAŁ III UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 23

1. Przedmiotem ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku może być mienie stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, ewidencjonowane zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz mienie prywatne pracowników.
2. Przedmiotem ubezpieczenia może być wskazane w umowie ubezpieczenia mienie:
 - 1) stałe elementy wykończeniowe,
 - 2) nakłady inwestycyjne,
 - 3) maszyny, urządzenia, wyposażenie,
 - 4) niskocenne składniki majątku,
 - 5) środki obrotowe,
 - 6) wartości pieniężne,
 - 7) mienie osób trzecich,
 - 8) mienie prywatne pracowników.

3. Mienie objęte jest ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia z zastrzeżeniem, że:
 - 1) mienie prywatne pracowników ubezpieczone jest w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym pracownik świadczył pracę na polecenie Ubezpieczonego,
 - 2) wartości pieniężne ubezpieczone w czasie transportu objęte są ochroną ubezpieczeniową w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej związanym z wykonywaniem transportu wartości pieniężnych,
 - 3) mienie zgłoszone do ubezpieczenia w ramach maszyn, urządzeń, wyposażenia lub niskocennych składników majątku, które wykorzystywane jest podczas imprez odbywających się poza wskazanymi miejscami ubezpieczenia objęte jest ochroną na terytorium Europy pod warunkiem zgłoszenia do Towarzystwa miejsca imprezy oraz sumy ubezpieczenia najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem imprezy.
4. Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu również w przypadku jego przeniesienia do innej ubezpieczonej lokalizacji. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych podczas transportu pomiędzy ubezpieczonymi lokalizacjami, z zastrzeżeniem ust. 3 pkt 2. Ubezpieczony jest zobowiązany zgłosić fakt przeniesienia mienia z określeniem jego sumy ubezpieczenia oraz daty zmiany miejsca ubezpieczenia nie później niż 24 godziny przed tą datą.

Zakres ubezpieczenia

§ 24

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody będące następstwem niżej wymienionych zdarzeń ubezpieczeniowych:
 - 1) kradzieży z włamaniem,
 - 2) rabunku.
2. W ramach sumy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem ochrona obejmuje dokonanie zaboru mienia, z wyłączeniem wartości pieniężnych, wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej **bez wejścia sprawcy do budynku lub lokalu** do limitu 10% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 5.000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
3. W odniesieniu do **wartości pieniężnych** ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o szkody powstałe podczas transportu poza lokalem wskutek:
 - 1) rabunku,
 - 2) wypadku środka transportu, pożaru, wybuchu, uderzenia pioruna, silnego wiatru, deszczu nawalnego,
 - 3) śmierci lub uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia osoby wykonującej transport/sprawującej pieczę nad transportowanymi wartościami pieniężnymi.
4. Transporty wartości pieniężnych powinny być wykonywane samochodem lub pieszo, jeżeli ze względu na odległość użycie samochodu jest nieuzasadnione, z zastrzeżeniem, że transport pieszo należy wykonywać:
 - 1) możliwie najkrótszą drogą,
 - 2) z pominięciem miejsc odosobnionych lub uznawanych za niebezpieczne,
 - 3) bez użycia środków komunikacji zbiorowej.
5. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku może zostać rozszerzone o klauzule:
 - 1) Klauzula nr 1 Automatyczne pokrycie,
 - 2) Klauzula nr 17 Ubezpieczenie zewnętrznych elementów budynków i budowli od kradzieży,
 - 3) Klauzula nr 18 Ubezpieczenie od kradzieży zwykłej,
 - 4) Klauzula nr 13 Ubezpieczenie kosztów rzeczoznawców,
 - 5) Klauzula nr 34 Zniesienie fransyz.

§ 25

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:

- 1) **koszty działań po szkodzie i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody** koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację do limitu do 10% sumy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem, jednak nie więcej niż 20.000 PLN,
- 2) **koszty naprawy zabezpieczeń** budynku lub lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie do limitu do 5% sumy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem, jednak nie więcej niż 20.000 PLN.

Suma ubezpieczenia

§ 26

- Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający przed zawarciem umowy ubezpieczenia w systemie na pierwsze ryzyko.
- Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający według jednej z następujących wartości:
 - dla stałych elementów wykończeniowych:
 - odtworzeniowej – jeżeli wiek stałych elementów wykończeniowych nie przekracza 30 lat,
 - rzeczywistej,
 - księgowej brutto,
 - dla nakładów inwestycyjnych – wysokość wydatków poniesionych na adaptację budynku,
 - dla maszyn, urządzeń i wyposażenia z wyłączeniem zbiorów bibliotecznych:
 - odtworzeniowej – jeżeli wiek maszyn, urządzeń i wyposażenie nie przekracza 10 lat
 - rzeczywistej,
 - księgowej brutto.
 - dla zbiorów bibliotecznych – według indywidualnej wyceny,
 - dla niskocennych składników majątku – według wartości odtworzeniowej,
 - dla środków obrotowych – cena nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - dla wartości pieniężnych:
 - gotówka – nominalnej, wartość nominalną dla waluty obcej przelicza się według średniego kursu ogłaszanego przez NBP z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - papiery wartościowe – ceny sprzedaży, w przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu według wartości rynkowej, bez prowizji i opłat,
 - pozostałe wartości pieniężne – nominalnej.
 - dla mienia osób trzecich – odtworzeniowej lub rzeczywistej,
 - dla mienia prywatnego pracowników – rzeczywistej.
- Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający odrębnie dla:
 - stałych elementów wykończeniowych,
 - nakładów inwestycyjnych,
 - maszyn, urządzeń, wyposażenia,
 - niskocennych składników majątku,
 - środków obrotowych,
 - wartości pieniężnych,
 - mienia osób trzecich,
 - mienia prywatnego pracowników.
- Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
- Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do ich wyczerpania.
- Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku

§ 27

- Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 oraz § 19, zakres ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - nieprzestrzegania przez Ubezpieczającego przepisów prawa powszechnie obowiązującego dotyczących ochrony mienia, w tym przepisów prawa powszechnie obowiązującego dotyczących warunków przechowywania i transportu wartości pieniężnych,
 - niezabezpieczenia mienia zgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w Załączniku nr 1 do niniejszych OWU.
- O ile nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową nie są objęte również szkody spowodowane:
 - kradzieżą zewnętrzną elementów budynków i budowli,
 - kradzieżą zwykłą.
- Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 400 PLN (franszyza integralna).
- Do zakresu rozszerzonego o klauzule ma zastosowanie franszyza,

jeżeli taką przewiduje dana klauzula umowy ubezpieczenia.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 28

Wysokość i rozmiar szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:

- dla stałych elementów wykończeniowych – według kosztów naprawy lub odbudowy w tym samym miejscu stałych elementów wykończeniowych z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia lub nowszych technologii, jeżeli jest to uzasadnione ekonomicznie i wpłynie na obniżenie kosztów odbudowy/remontu, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów:
 - ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
- dla maszyn, urządzeń i wyposażenia z wyłączeniem zbiorów bibliotecznych – według kosztów naprawy lub ceny nabycia przedmiotu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, typu, jakości i rodzaju, powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu:
 - ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
- dla zbiorów bibliotecznych – według indywidualnej wyceny zweryfikowanej przez Towarzystwo,
- dla niskocennych składników majątku – według wartości rzeczywistej,
- dla nakładów inwestycyjnych – według kosztów naprawy, odbudowy lub remontu z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
- dla środków obrotowych – według kosztów ponownego zakupu, wytworzenia, naprawy lub czyszczenia,
- dla mienia prywatnego pracowników – według kosztów naprawy uszkodzonych przedmiotów z potrąceniem stopnia zużycia technicznego lub według wartości rzeczywistej,
- dla wartości pieniężnych:
 - gotówka – według wartości nominalnej, wartość nominalną dla waluty obcej przelicza się według średniego kursu waluty ogłaszanego przez NBP,
 - złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – według kosztów ponownego zakupu lub wytworzenia,
 - papiery wartościowe – według ceny sprzedaży, w przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu według wartości rynkowej, bez prowizji i opłat,
 - pozostałe wartości pieniężne – według wartości nominalnej,
- dla mienia osób trzecich – według kosztów naprawy uszkodzonych przedmiotów z potrąceniem stopnia zużycia technicznego lub według wartości rzeczywistej.

§ 29

Wysokość odszkodowania ustala się według zasad określonych w § 21.

ROZDZIAŁ IV UBEZPIECZENIE SZYB I PRZEDMIOTÓW SZKLANYCH OD STŁUCZENIA

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 30

- Przedmiotem ubezpieczenia są nieuszkodzone oraz zamontowane na stałe:
 - szyby okienne i drzwiowe,
 - oszklenia ścienne i dachowe,
 - szklane przegrody ścienne,
 - oszklenia wiat przystankowych oraz pylonów,
 - szklane, kamienne lub ceramiczne okładziny ścienne,
 - lustra i witraże,
 - elementy szklane lub kamienne stanowiące część składową mebli, gablot, lad chłodniczych,
 - ceramiczne, szklane lub indukcyjne płyty grzewcze,
 - oszklenia reklamowe, rurki neonowe, szyldy,
 - szyby kominkowe,
 - akwaria i terraria,
 - oszklenie baterii, kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych
- Ochroną ubezpieczeniową objęte są szyby i przedmioty szklane znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia.
- Przedmiotem ubezpieczenia mogą być również przedmioty wymienione w ust. 1 pkt 2, 4 i 9 wykonane z tworzyw sztucznych.

Zakres ubezpieczenia

§ 31

- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody powstałe w wyniku stłuczenia, rozbicia lub pęknięcia ubezpieczonego przedmiotu.
- Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia może zostać rozszerzone o Klauzulę nr 34 Zniesienie franszyz.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 32

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:

- demontażu i montażu rusztowań lub użycia dźwigu, podnośnika, wysięgnika,
- naprawy uszkodzonych w związku z wybiciem szyby elementów mocujących szybę w ramie i muru uszkodzonego w związku z wybiciem szyby,
- wykonania napisów, znaków reklamowych lub informacyjnych na przedmiotach objętych ubezpieczeniem,
- transportu uszkodzonego mienia do miejsca naprawy i z powrotem.

Suma ubezpieczenia

§ 33

- Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający przed zawarciem umowy ubezpieczenia w systemie na pierwsze ryzyko.
- Suma ubezpieczenia powinna uwzględniać przewidywane koszty, o których mowa w § 32.
- Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
- Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania.
- Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia

§ 34

- Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w §4, zakres ubezpieczenia szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - powstałe podczas przewozu, montażu i demontażu ubezpieczonych przedmiotów w czasie prac konserwacyjnych i naprawczych oraz prac remontowych prowadzonych w obrębie ubezpieczonego obiektu,
 - powstałe wskutek porysowania, zadrapania, poplamienia, zmiany barwy ubezpieczonego przedmiotu,
 - powstałe w szkłe artystycznym, witrażach zabytkowych, szybach szklarni, oszkleniu oranżerii i inspektów, o ile nie umówiono się inaczej,
 - będące następstwem niewłaściwego działania urządzeń neonowych,
 - powstałe w pojazdach i innych środkach transportu,
 - powstałe w budynkach w budowie.
- Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 100 PLN (franszyza integralna).

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 35

Rozmiar szkody w ubezpieczeniu szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia ustala się według cen z dnia powstania szkody w wysokości kosztów naprawy ustalonych na podstawie kosztorysu przedłożonego przez Ubezpieczonego przed rozpoczęciem naprawy i zweryfikowanego przez Towarzystwo oraz dokumentu potwierdzającego wykonanie naprawy lub według ceny nabycia uszkodzonych szyb i innych przedmiotów szklanych o takich samych parametrach jakościowych i użytkowych co uszkodzone mienie, powiększonych o koszty, o których mowa w § 32.

ROZDZIAŁ V UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 36

- Przedmiotem ubezpieczenia jest sprzęt elektroniczny stanowiący własność Ubezpieczonego lub będący w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, ewidencjonowany zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
- Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową sprawny technicznie:
 - sprzęt elektroniczny, dla którego pozytywnie zakończone zostały testy próbne, chyba, że nie były wymagane przez producenta,
 - stacjonarny sprzęt elektroniczny, który został zainstalowany w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Ubezpieczeniem objęte są przedmioty, które Ubezpieczający podał w wykazie stanowiącym załącznik do umowy ubezpieczenia. Wykaz sprzętu powinien zawierać następujące dane: producent, model, rok produkcji, suma ubezpieczenia.
- Towarzystwo może odstąpić od wymogu dołączania wykazu, o którym mowa w ust. 3 pod warunkiem, że ochroną ubezpieczeniową zostanie objęty cały sprzęt elektroniczny posiadany przez Ubezpieczonego, a łączna suma ubezpieczenia sprzętu elektronicznego nie przekracza wartości 50.000 PLN.
- Sprzęt elektroniczny jest objęty ubezpieczeniem również w trakcie jego przemieszczania w obrębie miejsca ubezpieczenia.
- Zakres terytorialny elektronicznego sprzętu przenośnego może zostać rozszerzony za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zgodnie z postanowieniami Klauzuli nr 19 – Ubezpieczenie elektronicznego sprzętu przenośnego poza miejscem ubezpieczenia oraz Klauzuli nr 20 – Rozszerzenie zakresu terytorialnego.
- Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody w sprawnym technicznie sprzęcie elektronicznym, który pozostaje chwilowo (do 6 miesięcy) wyłączony z eksploatacji lub magazynowany w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia.

8. Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe w sprzęcie elektronicznym lub jego częściach objętych ochroną od wszystkich ryzyk od daty dostawy do daty włączenia sprzętu lub jego części do planowej eksploatacji pod warunkiem, że:
 - 1) sprzęt elektroniczny i jego części są magazynowane (składowane) w oryginalnych opakowaniach i w pomieszczeniach do tego przystosowanych,
 - 2) termin magazynowania (składowania) nie przekracza 6-ciu miesięcy od daty dostawy
 z zastrzeżeniem, że zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody w sprzęcie elektronicznym oraz częściach, za które odpowiedzialni są: producenci, spedycytorzy, sprzedawcy i firmy montażowe.
9. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do sprzętu elektronicznego może zostać rozszerzona o ubezpieczenie:
 - 1) danych (pod warunkiem istnienia źródła tych danych) i oprogramowania (oprogramowanie seryjne, oprogramowanie niestandardowe, systemy operacyjne, jeśli zostały zakupione niezależnie od sprzętu na podstawie odrębnego dowodu sprzedaży),
 - 2) wymiennych nośników danych,
 - 3) zwiększonych kosztów działalności.
10. Warunkiem ubezpieczenia danych, oprogramowania i zewnętrznych nośników danych jest wykonywanie kopii zapasowych zbiorów danych co najmniej raz w tygodniu i przechowywanie ich w miejscach technicznie zabezpieczonych przed ogniem lub poza miejscem ubezpieczenia.
11. Za zwiększone koszty, o których mowa w ust. 9 pkt 3 uważa się:
 - 1) koszty proporcjonalne – koszty powtarzające się i zwiększające się proporcjonalnie do długości okresu przerw w pracy ubezpieczonego sprzętu; w szczególności są to koszty wynajmu zastępczych urządzeń lub pomieszczeń, koszty zatrudnienia dodatkowych pracowników, koszty użytkowania zewnętrznych systemów przetwarzania danych,
 - 2) koszty nieproporcjonalne – koszty niezależne od okresu przerw w pracy sprzętu ponoszone jednorazowo, zaraz po wystąpieniu przerwy w celu zabezpieczenia ciągłości działania, w szczególności są to koszty jednorazowego przeniesienia baz danych, koszty ponownego uruchomienia systemu, koszty adaptacji sprzętu, jednorazowego przeprogramowania.
12. Maksymalny okres odszkodowawczy w ubezpieczeniu zwiększonych kosztów proporcjonalnych i nieproporcjonalnych nie może być dłuższy niż 6 miesięcy.

Zakres ubezpieczenia

§ 37

1. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za nagłe, nieprzewidziane i niezależne od woli Ubezpieczonego zniszczenie, uszkodzenie lub utratę przedmiotu ubezpieczenia wskazanego w § 36, powstałe wskutek jakiegokolwiek przyczyny, która nie została wyłączona na mocy postanowień określonych w § 4 i w § 40.
2. Towarzystwo obejmuje ochroną zwiększone koszty proporcjonalne oraz nieproporcjonalne, pod warunkiem, że powstały one w następstwie zdarzeń powodujących szkodę w ubezpieczonym od wszystkich ryzyk sprzęcie elektronicznym.
3. Zakres ubezpieczenia wskazany w ust. 1 nie obejmuje szkód będących skutkiem powodzi, chyba, że Ubezpieczający rozszerzył zakres ubezpieczenia o powódź za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
4. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk może zostać rozszerzone o następujące klauzule:
 - 1) Klauzula nr 1 Automatyczne pokrycie,
 - 2) Klauzula nr 8 Ubezpieczenie od aktów terrorystycznych,
 - 3) Klauzula nr 14 Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia,
 - 4) Klauzula nr 15 Ubezpieczenie kosztów rzeczoznawców,
 - 5) Klauzula nr 18 Ubezpieczenie od kradzieży zwykłej,
 - 6) Klauzula nr 19 Ubezpieczenie elektronicznego sprzętu przenośnego poza miejscem ubezpieczenia,
 - 7) Klauzula nr 20 Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego zainstalowanego na stałe w pojazdach,
 - 8) Klauzula nr 21 Rozszerzenie zakresu terytorialnego sprzętu elektronicznego przenośnego,
 - 9) Klauzula nr 34 Zniesienie fransyz.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 38

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:

- 1) **koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody**
koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach ubezpieczenia kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej,
- 2) **koszty działań po szkodzie**
koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację do łącznego limitu do 10% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20.000 PLN.

Suma ubezpieczenia

§ 39

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający przed zawarciem umowy ubezpieczenia odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia wymienionego w wykazie stanowiącym załącznik do umowy ubezpieczenia, będący jej integralną częścią.
2. Sumę ubezpieczenia sprzętu elektronicznego ustala Ubezpieczający według jednej z następujących wartości:
 - 1) odtworzeniowej lub księgowej brutto – jeżeli sprzęt nie jest starszy niż 10 lat od daty produkcji,
 - 2) rzeczywistej – jeżeli sprzęt jest starszy niż 10 lat od daty produkcji.
3. Sumę ubezpieczenia danych, oprogramowania i wymiennych nośników danych ustala Ubezpieczający według następujących wartości:
 - 1) dla danych – koszt ponownego ich wprowadzenia z kopii zapasowych lub ręcznie z oryginalnych dokumentów,
 - 2) dla oprogramowania – wartość odtworzeniową,
 - 3) dla wymiennych nośników danych – wartość nowego nośnika.
4. Sumę ubezpieczenia sprzętu elektronicznego ustala Ubezpieczający w systemie na sumy stałe.
5. Sumę ubezpieczenia danych, oprogramowania i wymiennych nośników danych ustala Ubezpieczający w systemie na pierwsze ryzyko.
6. Sumę ubezpieczenia zwiększonych kosztów działalności ustala Ubezpieczający według szacowanej wartości niezbędnych i uzasadnionych kosztów niezbędnych do zachowania ciągłości prowadzonej działalności gospodarczej prowadzonej przez Ubezpieczonego.
7. Sumę ubezpieczenia zwiększonych kosztów działalności ustala Ubezpieczający osobno dla kosztów proporcjonalnych i nieproporcjonalnych w systemie na pierwsze ryzyko.
8. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
9. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do ich wyczerpania.
10. Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej.
11. Suma ubezpieczenia powinna:
 - 1) uwzględniać podatek VAT w przypadku, gdy Ubezpieczający nie ma możliwości odliczenia podatku VAT zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego,
 - 2) nie uwzględniać podatku VAT w przypadku, gdy Ubezpieczający ma możliwość odliczenia podatku VAT zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk

§ 40

- Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:
 - powstałe w częściach i materiałach, które zgodnie z instrukcją techniczną urządzenia i zaleceniami producenta ulegają szybkiemu zużyciu lub podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji, takie jak: materiały pomocnicze, wymienne narzędzia (wiertła, frezy), źródła światła, taśmy, paski, głowice drukarek, bezpieczniki, uszczelki, elementy ze szkła i ceramiki, sita, tkaniny, klisze, filmy, materiały eksploatacyjne (tusze, tonery, odczynniki chemikalia, paliwa, oleje, itp.),
 - powstałe w lampach (np. lampach rentgenowskich, laserowych, elektronowych, kineskopach), hermetycznych napędach dyskowych, pośrednich nośnikach obrazu (bębnach selenowych),
 - powstałe w statkach pływających i latających (powietrznych),
 - powstałe w okresie gwarancji, za które odpowiada producent, serwisant, sprzedawca lub dostawca,
 - spowodowane wadami i usterkami ujawnionymi przed zawarciem umowy ubezpieczenia znane Ubezpieczającemu niezależnie od tego czy o takich wadach wiedziało Towarzystwo,
 - powstałe w czasie napraw oraz podczas prób (za wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi przeglądami) oraz w czasie doświadczeń i eksperymentów,
 - spowodowane kradzieżą bez włamania (tj. bez pokonania wymaganych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych) lub zagubieniem,
 - defekty estetyczne, które nie mają wpływu na pracę sprzętu (zadrapania, wgniecenia),
 - spowodowane osuwaniem się ziemi oraz zapadaniem ziemi, jeśli jest to spowodowane działalnością człowieka,
 - spowodowane działaniem wirusów komputerowych, szkodliwego oprogramowania oraz działalnością hackerów.
- W ubezpieczeniu danych, oprogramowania i nośników danych z zakresu ubezpieczenia wyłączone są:
 - nośniki danych, które nie mogą być wymienione przez użytkownika (np. twarde dyski) oraz dane i programy przechowywane wyłącznie w pamięci głównej jednostki centralnej;
 - szkody wynikające z wadliwej konserwacji i przechowywania,
 - szkody w danych: spowodowane błędnym oprogramowaniem, skasowanie, utrata danych w skutek działania wirusów, szkodliwego oprogramowania oraz działania pola magnetycznego,
 - jakikolwiek koszty dodatkowe np. na zakup nowych licencji, poniesione na modyfikację.
- W ubezpieczeniu zwiększonych kosztów działalności zakres ubezpieczenia nie obejmuje kosztów:
 - związanych z decyzją uprawnionych organów władzy, które uniemożliwiają lub opóźniają dalsze prowadzenie działalności,
 - związanych z decyzją Ubezpieczonego o zmianie rodzaju, miejsca prowadzenia działalności,
 - spowodowanych brakiem wystarczających środków finansowych niezbędnych do odtworzenia sprzętu elektronicznego dotkniętego szkodą,
 - spowodowanych zwłoką w podjęciu działań w zakresie odtworzenia sprzętu elektronicznego dotkniętego szkodą w wyniku decyzji Ubezpieczonego,
 - modernizacji dokonanych przy okazji naprawy sprzętu elektronicznego dotkniętego szkodą.
- Zakresem ubezpieczenia nie są objęte straty finansowe, takie jak: utrata zysku, utrata dochodu, a także kary pieniężne, grzywny sądowe i administracyjne.
- Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 400 PLN (franszyza integralna).
- Do zakresu rozszerzonego o klauzula ma zastosowanie franszyza, jeżeli taką przewiduje dana klauzula umowy ubezpieczenia.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 41

- Wysokość i rozmiar szkody w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - przy szkodzie częściowej – Towarzystwo pokrywa niezbędne koszty zakupu materiałów i koszty robocizny w celu naprawienia

uszkodzonego przedmiotu, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i ponownego montażu, uruchomienia, cła, podatków i innych tego typu opłat, o ile zostały zgłoszone do ubezpieczenia, z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego i lotniczego,

- przy szkodzie całkowitej sprzętu, który nie jest starszy niż 10 lat od daty produkcji – Towarzystwo pokrywa koszty zakupu identycznego, fabrycznie nowego przedmiotu, a jeżeli to nie jest możliwe, przedmiotu o najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i ponownego montażu, uruchomienia, cła, podatków i innych tego typu opłat, o ile zostały zgłoszone do ubezpieczenia, z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego i lotniczego,
- przy szkodzie całkowitej sprzętu, który jest starszy niż 10 lat od daty produkcji – Towarzystwo pokrywa koszty zakupu identycznego, fabrycznie nowego przedmiotu, a jeżeli to nie jest możliwe, przedmiotu o najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, pomniejszone o stopień zużycia, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i ponownego montażu, uruchomienia, cła, podatków i innych tego typu opłat, o ile zostały zgłoszone do ubezpieczenia, z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego i lotniczego.

- Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się kosztów zmian, uzupełnień, usprawnień lub remontów eksploatacyjnych ubezpieczonego sprzętu.
- Wysokość i rozmiar szkody w ubezpieczeniu danych, oprogramowania i nośników danych określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - w danych – według kosztów automatycznego lub ręcznego wprowadzenia danych lub programów z kopii zapasowych lub z oryginalnych dokumentów,
 - w oprogramowaniu – według kosztów ponownej instalacji, wymiany lub odtworzenia programów indywidualnych, seryjnych, systemów operacyjnych,
 - w wymiennych nośnikach danych – według kosztów ponownego zakupu.
- Jeżeli odtworzenie danych nie zostanie przeprowadzone w okresie 12 miesięcy od daty szkody, Towarzystwo pokryje tylko koszty wymiany samych nośników danych.
- Wysokość i rozmiar szkody w ubezpieczeniu zwiększonych kosztów działalności określa się jako wartość niezbędnych kosztów mających na celu uniknięcie zakłócenia lub przerwania działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego, przekraczających koszty ponoszone w trakcie prowadzenia działalności przed powstaniem szkody i poniesionych w okresie odszkodowawczym.

§ 42

Wysokość odszkodowania ustala się według zasad określonych w § 21 oraz § 22.

ROZDZIAŁ VI UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 43

- Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z prowadzoną działalnością albo posiadanym mieniem (OC deliktowa) lub z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (OC kontraktowa) przez Ubezpieczonego, będąca następstwem zdarzeń, za które ponosi on odpowiedzialność oraz które miały miejsce w okresie ubezpieczenia.
- Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową również:
 - odpowiedzialność cywilną z tytułu posiadania i użytkowania pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w tym wózków widłowych z limitem 50% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 50.000 PLN,
 - odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone przez pracowników Ubezpieczonego powstałe w związku z wykonywaniem czynności zawodowych nauczyciela, trenera, instruktora sportowego, pracownika obsługi sportu, wychowawcy, opiekuna, pracownika szkół i pozostałych jednostek podległych gminie z limitem 50% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 200.000 PLN,
 - odpowiedzialność cywilną za szkody spowodowane przez osoby wykonujące prace społecznie użyteczne, w tym przez osoby podczas wykonywania kary ograniczenia wolności do limitu w wysokości 20.000 PLN.

3. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność, z tytułu zdarzeń powodujących szkody, zaistniałych:
 - 1) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) na terytorium Europy, jeżeli szkody zostały wyrządzone przez Ubezpieczonego lub jego pracowników podczas podróży służbowych z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Limit odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez Ubezpieczonego lub jego pracowników na terytorium Europy wynosi 50% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 200.000 PLN.
5. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej przed roszczeniami składanymi w oparciu o prawo polskie.
6. Szkody będące wynikiem tego samego zdarzenia i z tej samej przyczyny traktuje się jako jedną szkodę niezależnie od ilości poszkodowanych, a za moment wystąpienia tych szkód przyjmuje się moment wystąpienia pierwszej szkody.
7. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, będące następstwem braku realizacji lub błędów w realizacji:
 - 1) zadań zgodnych z zakresem działania określonym na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – gdy Ubezpieczającym jest samorząd gminny,
 - 2) zadań zgodnych z zakresem działania określonym na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym – gdy Ubezpieczającym jest samorząd powiatowy,
 - 3) celów i zadań zgodnych z zakresem działalności określonym na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa – gdy Ubezpieczającym jest samorząd wojewódzki.
8. Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową również odpowiedzialność cywilną podmiotów z udziałem kapitału samorządowego w ramach realizacji zadań zgodnych z ust. 7, po warunkiem, że współpraca nie generuje dla tego podmiotu przychodu.
9. W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo zobowiązane jest do:
 - 1) wypłaty odszkodowania/ świadczenia, które Ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić poszkodowanej osobie trzeciej w świetle przepisów prawa cywilnego w granicach sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności, jeżeli roszczenie zostanie zgłoszone Towarzystwu przed upływem ustawowego terminu przedawnienia roszczeń,
 - 2) pokrycia kosztów działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiaru, jeżeli działania te były celowe, nawet gdyby okazały się bezskuteczne.
10. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej może zostać rozszerzone o następujące klauzule:
 - 1) Klauzula nr 22 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu zarządzania i administrowania drogami i terenami publicznymi,
 - 2) Klauzula nr 23 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt,
 - 3) Klauzula nr 24 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody o charakterze czystych strat finansowych,
 - 4) Klauzula nr 25 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy,
 - 5) Klauzula nr 26 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej najemcy,
 - 6) Klauzula nr 27 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wzajemnej,
 - 7) Klauzula nr 28 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców,
 - 8) Klauzula nr 29 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej organizatora imprezy o charakterze masowym nie podlegające ubezpieczeniu obowiązkowemu,
 - 9) Klauzula nr 30 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w środowisku naturalnym,
 - 10) Klauzula nr 31 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w czasie akcji i ćwiczeń przez jednostki OSP,
 - 11) Klauzula nr 32 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności hotelarskiej za rzeczy wniesione przez ich gości,
 - 12) Klauzula nr 33 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod kontrolą lub dozorem Ubezpieczonego,
 - 13) Klauzula nr 34 Zniesienie fransyz.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 44

W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo pokrywa ekonomicznie uzasadnione i udokumentowane niżej podane łączne koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową do wysokości 10% sumy gwarancyjnej nie więcej jednak niż 10.000 PLN:

- 1) opinii rzeczoznawców powołanych przez Ubezpieczonego w porozumieniu i za zgodą Towarzystwa w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, zakresu odpowiedzialności lub rozmiaru szkody,
- 2) obrony sądowej przed roszczeniami osoby trzeciej w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą,
- 3) postępowania ugodowego, prowadzonego w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi, o ile Towarzystwo wyraziło na to zgodę.

Suma gwarancyjna

§ 45

1. Sumę gwarancyjną łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych ustala Ubezpieczający przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
2. Suma gwarancyjna oraz limity odpowiedzialności ustalone dla danego rodzaju zdarzeń ubezpieczeniowych stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia, łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych.
3. Sumę gwarancyjną określa Ubezpieczający odrębnie:
 - 1) na jedno i wszystkie zdarzenia łącznie w okresie ubezpieczenia,
 - 2) na każde zdarzenie objęte daną klauzulą (limit).
4. Suma gwarancyjna oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania / świadczenia, aż do ich wyczerpania.
5. Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę gwarancyjną ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

§ 46

1. Poza wyłączeniami zawartymi w § 4 Towarzystwo nie odpowiada za szkody:
 - 1) za które odpowiedzialność Ubezpieczonego wykracza poza ustawowy zakres, w tym wynika z umownego przejścia przez niego odpowiedzialności innych podmiotów,
 - 2) podlegające jakimkolwiek ubezpieczeniu obowiązkowemu, niezależnie od tego, czy obowiązek ten został spełniony,
 - 3) spowodowane składowaniem odpadów,
 - 4) będące następstwem chorób zwierząt lub chorób odzwierzęcych,
 - 5) wynikiłe z przeniesienia chorób zakaźnych, o których istnieniu ubezpieczony wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć,
 - 6) związane z działaniami w internecie włączając w to umowy zawierane przez internet, intranet, extranet lub za pośrednictwem stron internetowych Ubezpieczonego, jego adresu internetowego lub poprzez przesyłanie poczty elektronicznej lub dokumentów przy wykorzystaniu elektronicznych środków przekazu,
 - 7) wyrządzone przez wszelkiego rodzaju wirusy komputerowe lub innego rodzaju programy zakłócające pracę,
 - 8) wyrządzone przy udzielaniu lub w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych,
 - 9) powstałe w związku z posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem statków i urządzeń powietrznych, w szczególności dronów, oraz statków i urządzeń pływających, w tym promów,
 - 10) związane z naruszeniem praw autorskich, patentów, znaków towarowych, nazw fabrycznych i jakichkolwiek innych praw własności intelektualnej,
 - 11) wynikające z naruszenia przepisów prawa powszechnie obowiązującego o ochronie danych osobowych,
 - 12) powstałych wskutek zdarzeń zaistniałych przed dniem rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej w Towarzystwie,
 - 13) wynikające z zaniechania obowiązków nadzorczych Ubezpieczonego określonych w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
 - 14) wyrządzone podwykonawcom, o ile nie umówiono się inaczej,
 - 15) wyrządzone podmiotom powiązanim kapitałowo z Ubezpieczonym oraz uczestnikom wspólnych przedsięwzięć gospodarczych, o ile nie umówiono się inaczej,
 - 16) polegające na zniszczeniu lub utracie gotówki, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów, zbiorów archiwalnych oraz zbiorów kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, a także dzieł sztuki lub przedmiotów zabytkowych, o ile nie umówiono się inaczej,
 - 17) powstałe wskutek pokazów pirotechnicznych lub pokazów sztucznych ogni, o ile nie umówiono się inaczej.

2. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za nałożone na Ubezpieczonego kary pieniężne, grzywny sądowe i administracyjne, a także nie pokrywa opłat manipulacyjnych, podatków oraz odszkodowań i innych kosztów o charakterze karnym.
3. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony o postanowienia właściwej klauzuli i nie opłacono dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe w wyniku zarządzania i administrowania drogami i terenami publicznymi (Klauzula nr 22),
 - 2) spowodowane wprowadzonym do obrotu przez Ubezpieczonego produktem (Klauzula nr 23),
 - 3) o charakterze czystych strat finansowych (Klauzula nr 24),
 - 4) wyrządzone pracownikom Ubezpieczonego (Klauzula nr 25),
 - 5) powstałe w nieruchomościach oraz rzeczach ruchomych, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu (Klauzula nr 26),
 - 6) wyrządzone sobie wzajemnie przez Ubezpieczonych objętych tą samą umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (Klauzula nr 27),
 - 7) wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczonego (Klauzula nr 28),
 - 8) wyrządzone w związku z organizowaniem imprezy o charakterze masowym nie podlegającej ubezpieczeniu obowiązkowemu (Klauzula nr 29),
 - 9) wyrządzone w środowisku naturalnym (Klauzula nr 30),
 - 10) wyrządzone w czasie akcji i ćwiczeń przez jednostki OSP (Klauzula nr 31),
 - 11) wyrządzone w rzeczach wniesionych do obiektu hotelowego jednostki samorządu terytorialnego przez jego gości (klauzula nr 32),
 - 12) wyrządzone w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod kontrolą lub dozorem Ubezpieczonego (Klauzula nr 33).
4. Towarzystwo nie odpowiada za szkody rzeczowe, których wartość nie przekracza 400 PLN (franszyza integralna).
5. Od odszkodowania za szkodę rzeczową przysługującego w ramach zakresu ubezpieczenia rozszerzonego o klauzule potrącana jest franszyza redukcyjna, jeżeli taką przewiduje dana klauzula umowy ubezpieczenia.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 47

1. Podstawą ustalenia rozmiaru szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej są udokumentowane i uzasadnione roszczenia zgłoszone przez poszkodowanego.
2. Towarzystwo jest zobowiązane do zapłaty świadczenia w granicach odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do wysokości sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności.
3. Wysokość odszkodowania za szkody na osobie ustala się z uwzględnieniem:
 - 1) okoliczności powstania szkody,
 - 2) dokumentacji medycznej.
4. Uznanie lub zaspokojenie przez Ubezpieczonego roszczenia poszkodowanego o naprawienie szkody, która objęta jest ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, nie ma skutków prawnych względem Towarzystwa, jeżeli Towarzystwo uprzednio nie wyraziło na to zgody.

ROZDZIAŁ VII UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 48

1. Przedmiotem ubezpieczenia ochrony prawnej jest umożliwienie prawnej reprezentacji Ubezpieczonego:
 - 1) w postępowaniu sądowym, prowadzonym przed polskimi sądami powszechnymi lub polubownymi, w którym Ubezpieczony jest pozwanym, obwinionym lub oskarżonym, jak też w postępowaniu mediacyjnym,
 - 2) w postępowaniu administracyjnym, prowadzonym przed organami polskiej administracji rządowej lub samorządowej jeżeli postępowanie nie zostało wszczęte przez Ubezpieczonego, poprzez refundację przez Towarzystwo związanych z ochroną prawną poniesionych kosztów określonych w ust. 4 i 5, o ile przyczyna wszczęcia postępowania wobec Ubezpieczonego powstała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie ubezpieczenia.

2. W razie powstania sporu między Ubezpieczonym a Towarzystwem w związku z realizacją umowy ubezpieczenia ochrony prawnej, strony mogą w drodze umowy poddać ten spór pod rozstrzygnięcie sądu polubownego.
3. Jeżeli powodem wszczęcia postępowania jest więcej niż jedna przyczyna lub przyczyna o charakterze ciągłym – za powód wszczęcia postępowania, dla celów niniejszego ubezpieczenia, uważa się pierwszą z przyczyn lub początek przyczyny o charakterze ciągłym.
4. W ramach ubezpieczenia ochrony prawnej Towarzystwo refunduje do wysokości sumy ubezpieczenia ochrony prawnej niepodlegające zwrotowi na rzecz Ubezpieczonego zgodnie z decyzją lub orzeczeniem kończącym postępowanie:
 - 1) koszty i opłaty sądowe, łącznie z należnościami świadków i biegłych,
 - 2) koszty i opłaty w postępowaniu administracyjnym, łącznie z należnościami świadków i biegłych,
 - 3) koszty wynagrodzenia jednego pełnomocnika procesowego w postępowaniu sądowym uprawnionego do świadczenia pomocy prawnej, w wysokości minimalnej stawki wynikającej z przepisów prawa powszechnie obowiązującego o opłatach za czynności radców prawnych i adwokatów.
5. Towarzystwo zwraca ponadto koszty uzyskanych poza postępowaniem sądowym lub administracyjnym opinii biegłych oraz rzeczoznawców lub innych dokumentów stanowiących dowody w sprawie, o ile służą one ochronie praw Ubezpieczonego w związku z prowadzonym postępowaniem pod warunkiem, że ich uzyskanie zostało uprzednio zaakceptowane przez Towarzystwo.

Suma ubezpieczenia

§ 49

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
2. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone świadczenie, aż do jej wyczerpania.
4. Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia ochrony prawnej

§ 50

- Poza kosztami postępowań pozostających w bezpośrednim lub pośrednim związku z ogólnymi wyłączeniami zawartymi w § 4 zakres ubezpieczenia ochrony prawnej nie obejmuje także kosztów:
- 1) związanych z naruszeniem praw autorskich, patentów, licencji, znaków towarowych, nazw fabrycznych i jakichkolwiek innych praw własności intelektualnej,
 - 2) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonymi,
 - 3) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonym a osobami bliskimi oraz pracownikami,
 - 4) postępowań dotyczących sporu pomiędzy Ubezpieczonym a Towarzystwem,
 - 5) spowodowanych przez Ubezpieczonego poprzez zamierzone zatajenie lub udzielenie nieprawdziwych informacji lub przedstawienie sfałszowanych dokumentów w postępowaniu,
 - 6) uzyskania lub przeprowadzenia na wniosek Ubezpieczonego dowodów nieistotnych dla wyniku postępowania,
 - 7) jakichkolwiek kar, grzywien lub udzielenia poręczeń majątkowych,
 - 8) postępowań egzekucyjnych,
 - 9) podróży przedstawiciela Ubezpieczonego w sprawie do oraz z sądu lub organu administracji, w tym kosztów noclegów.

Ustalenie wysokości odszkodowania

§ 51

1. Towarzystwo refunduje Ubezpieczonemu koszty postępowania do wysokości sumy ubezpieczenia ochrony prawnej po jego prawomocnym zakończeniu oraz na podstawie:
 - 1) prawomocnego orzeczenia lub decyzji kończącej postępowanie,
 - 2) dowodu poniesienia kosztów podlegających zwrotowi.
2. Towarzystwo pokrywa koszty procesu z tytułu ubezpieczenia ochrony prawnej, nie wcześniej jednak, niż z chwilą, gdy roszczenie z tytułu poniesionych kosztów stanie się wymagalne.

ROZDZIAŁ VIII UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 52

1. Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w okresie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęci pracownicy Ubezpieczonego oraz osoby zgłoszone przez Ubezpieczonego, zwani dalej Ubezpieczonymi.
3. Umowę ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków zawiera się w formie imiennej lub bezimiennej.
4. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci Ubezpieczonego, spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem.
5. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków, które powstały podczas wykonywania pracy oraz podczas drogi do miejsca wykonywania pracy i z pracy.

Zakres ubezpieczenia

§ 53

1. Umowa ubezpieczenia obejmuje następujące świadczenia:
 - 1) świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu w tym zawału serca i udaru mózgu,
 - 2) świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku,
 - 3) zwrot kosztów nabycia środków pomocniczych i wyrobów ortopedycznych,
 - 4) zwrot udokumentowanych kosztów przysposobienia zawodowego inwalidów.
2. Warunkiem wypłaty świadczenia jest stwierdzenie zaistnienia związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem, a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu Ubezpieczonego.
3. Umowa ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków wygasa wobec danego Ubezpieczonego z chwilą ustania stosunku pracy.

Wysokość świadczeń

§ 54

1. **Świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku** wypłacane jest w wysokości równej 1% sumy ubezpieczenia za każdy określony procent trwałego uszczerbku. Maksymalna kwota wypłaty świadczenia nie może przekroczyć 100% sumy ubezpieczenia.
2. **Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku** wypłacane jest w wysokości 100% sumy ubezpieczenia pod warunkiem, że śmierć Ubezpieczonego nastąpiła w okresie nie dłuższym niż 24 miesiące od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
3. **Zwrot kosztów nabycia środków pomocniczych i ortopedycznych** następuje po stwierdzeniu związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem. Świadczenie wypłacane jest w wysokości poniesionych kosztów, maksymalnie do wysokości 25% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.
4. **Zwrot udokumentowanych kosztów przysposobienia zawodowego inwalidów** następuje po stwierdzeniu związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy trwałym uszczerbkiem zaistniałym w wyniku nieszczęśliwego wypadku oraz koniecznością przysposobienia zawodowego Ubezpieczonego. Świadczenie wypłacane jest w wysokości poniesionych kosztów, maksymalnie do wysokości 25% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

Suma ubezpieczenia

§ 55

1. Sumę ubezpieczenia na jednego Ubezpieczonego ustala Ubezpieczający przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
2. Górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia stanowi:

- 1) w odniesieniu do jednej osoby suma ubezpieczenia określona w polisie,
 - 2) w odniesieniu do umowy ubezpieczenia suma ubezpieczenia na jedną osobę przemnożona przez liczbę osób objętych ochroną ubezpieczeniową.
3. Wysokość sumy ubezpieczenia jest jednakowa w odniesieniu do wszystkich Ubezpieczonych objętych umową ubezpieczenia.
 4. Łączna wysokość świadczeń wypłaconych w okresie ubezpieczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w umowie ubezpieczenia.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków

§ 56

Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:

- 1) powstałe przed datą początku ochrony ubezpieczeniowej,
- 2) polegające na usiłowaniu popełnienia lub popełnieniu przez Ubezpieczonego przestępstwa, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,
- 3) powstałe w wyniku prowadzenia pojazdów lub obsługi maszyn bez wymaganych uprawnień, jeżeli miało to wpływ na powstanie nieszczęśliwego wypadku,
- 4) powstałe w związku z samookaleceniem, usiłowaniem popełnienia lub popełnieniem samobójstwa, okaleczeniem na własną prośbę bez względu na stan poczytalności Ubezpieczonego w chwili popełniania wymienionego czynu,
- 5) będące następstwem wszelkich stanów chorobowych zarówno przewlekłych jak i występujących nagle, a także uszkodzeń ciała spowodowanych leczeniem lub wykonywaniem zabiegów leczniczych,
- 6) powstałe wskutek zaburzeń psychicznych lub napadów epileptycznych Ubezpieczonego,
- 7) powstałe w wyniku czynnego i zamierzonego udziału Ubezpieczonego w bójkach lub innych aktach przemocy, za które uważa się fizyczną walkę, podczas której osoby atakują i bronią się nawzajem, gdzie każdy z uczestników dobrowolnie i świadomie przyjmuje i godzi rolę napastnika z rolą napadniętego, za wyjątkiem wypadków powstałych podczas działania w obronie koniecznej rozumianego jako odpięcie bezpośredniego i bezprawnego zamachu na jakiegokolwiek dobro własne lub innej osoby lub podczas udzielania pomocy osobom znajdującym się w niebezpieczeństwie,
- 8) powstałe wskutek błędów w sztuce lekarskiej, eksperymentów medycznych,
- 9) powstałe wskutek zabiegów kosmetycznych wykonywanych przez osoby nie posiadające uprawnień do ich wykonywania,
- 10) powstałe wskutek przerwania leczenia, mimo zaleceń lekarza co do dalszej jego kontynuacji,
- 11) powstałe w wyniku spożycia lub przyjęcia w inny sposób stałych lub ciekłych substancji, skutkującego zatruciem,
- 12) powstałe wskutek używania statków powietrznych (urządzeń lotniczych) bez napędu motorowego, motolotni, samolotów o lekkiej konstrukcji,
- 13) powstałe wskutek posługiwania się wszelkiego rodzaju petardami i środkami o podobnym działaniu, a także posługiwania się bronią.

Ustalenie wysokości świadczenia

§ 57

1. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku ustalany jest bez konieczności badania Ubezpieczonego przez lekarza orzecznika powołanego przez Towarzystwo, na podstawie przedstawionej dokumentacji medycznej oraz „Tabeli norm oceny procentowej trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek nieszczęśliwego wypadku” opracowanej i rekomendowanej przez Polskie Towarzystwo Medycyny Ubezpieczeniowej. Tabela dostępna jest w każdej jednostce terenowej Towarzystwa oraz na stronie internetowej www.tuw.pl.
2. W uzasadnionych przypadkach, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu może być ustalany na podstawie badań przeprowadzanych przez lekarza powołanego przez Towarzystwo lub zaocznej komisji lekarskiej.
3. Ostateczne ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu następuje po zakończeniu leczenia oraz zaleconego przez lekarza leczenia usprawniającego nie później jednak, niż w terminie 24 miesięcy od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.

4. Jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł w ciągu 24 miesięcy wskutek nieszczęśliwego wypadku – świadczenie z tytułu śmierci wypłacane jest Uprawnionemu w wysokości różnicy kwoty należnego świadczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego, a już otrzymanym świadczeniem z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu.
5. Przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu uwzględnia się wcześniejszą utratę lub uszkodzenie organu, narządu lub układu w taki sposób, że stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy między stopniem właściwym dla danego organu po nieszczęśliwym wypadku, a stopniem uszczerbku istniejącym przed wypadkiem.
6. Jeżeli Ubezpieczony zmarł po ustaleniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a śmierć nie pozostaje w związku przyczynowo skutkowym z nieszczęśliwym wypadkiem, niewypłacone przed śmiercią Ubezpieczonemu świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu wypłaca się Uprawnionemu.
7. Poniesione przez Ubezpieczonego, udokumentowane koszty nabycia (w tym wypożyczenia) środków pomocniczych i ortopedycznych, Towarzystwo zwróci Ubezpieczonemu pod warunkiem, że nie znajdują się w zakresie refundacji lub nie zostały zrefundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia lub przez innego Ubezpieczyciela.
8. Towarzystwo zwróci koszty zakupu środków pomocniczych i ortopedycznych o ile zostały one poniesione nie później niż 24 miesiące od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
9. Poniesione, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez Ubezpieczonego, udokumentowane koszty przysposobienia zawodowego inwalidów Towarzystwo zwróci Ubezpieczonemu, o ile zostały one poniesione nie później niż 24 miesiące od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
10. Koszty przysposobienia zawodowego inwalidów zwracane są wyłącznie wówczas, gdy nie mogą być pokryte z powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego lub ubezpieczeń społecznych oraz pod warunkiem, że zostały poniesione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
11. Łączna wysokość świadczeń wypłaconych w okresie ubezpieczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w dokumencie potwierdzającym ochronę ubezpieczeniową.
12. Świadczenie wynikające z umowy ubezpieczenia wypłacane jest Ubezpieczonemu, a w razie jego śmierci – Uprawnionemu.
13. W przypadku braku wskazania Uprawnionego lub gdy wyznaczenie Uprawnionego stało się bezskuteczne, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się członkom rodziny zmarłego w następującej kolejności:
 - 1) małżonkowi,
 - 2) dzieciom – w przypadku braku małżonka,
 - 3) rodzicom – w przypadku braku małżonka i dzieci,
 - 4) rodzeństwu – w przypadku braku małżonka, dzieci i rodziców,
 - 5) innym ustawowym spadkobiercom zmarłego – w pozostałych przypadkach.
14. Jeżeli świadczenie przysługuje kilku osobom, dzieli się je między te osoby w równych częściach.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUW „TUW” nr 337/18 z dnia 31 października 2018 roku i wprowadzone do obrotu Zarządzeniem Prezesa Zarządu TUW „TUW” nr 82/18 z dnia 31 października 2018 roku.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 15 listopada 2018 roku.

ZAŁĄCZNIK NR 1 MINIMALNE WYMAGANE ZABEZPIECZENIA PRZECIWKRADZIEŻOWE

1. Wszystkie ściany, podłogi, stropy i dachy budynków i lokali, w których znajduje się ubezpieczone mienie i sprzęt elektroniczny wykonane są z materiałów, których zniszczenie, uszkodzenie lub pokonanie nie jest możliwe bez użycia narzędzi lub siły. Pomieszczenia wykonane w całości lub części z siatki drucianej, materiałów azurowych, brezentu, tworzyw sztucznych (np. powłoki pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za pomieszczenia należycie zabezpieczone.
 2. Wszystkie otwory w ścianach, sufitach, podłogach, dachu są w należyłym stanie technicznym, zamknięte i zabezpieczone w sposób uniemożliwiający dostęp osób trzecich bez dokonania włamania.
 3. Wszystkie drzwi zewnętrzne do budynku/lokalu powinny być w należyłym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez użycia siły i narzędzi, a otwarcie bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy.
4. Wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku/lokalu są zamykane na co najmniej:
 - a) dwa zamki wielozastawkowe lub dwie kłódki wielozastawkowe zawieszane na oddzielnych skoblach,
 - lub
 - b) jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony do certyfikacji podmiot,
 - lub
 - c) jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową, jeżeli jest sprawowany stały dozór budynku/lokalu lub zainstalowano i włączono system alarmowy zapewniający powiadomienie koncesjonowanej agencji ochrony mienia i zapewniającej przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia; system alarmowy powinien być zainstalowany oraz serwisowany przez podmiot posiadający stosowne uprawnienia, zgodnie z zaleceniami producenta.
 5. W budynkach, dla których ustanowiono całodobowy dozór (np. budynki biurowe, obiekty sportowe, kulturalne) wystarczające jest zabezpieczenie drzwi wewnętrznych do lokalu znajdującego się wewnątrz budynku jednym zamkiem wielozastawkowym, elektronicznym zamkiem szyfrowym lub zamkiem otwieranym kartą magnetyczną.
 6. W przypadku drzwi dwuskrzydłowych, jedno skrzydło powinno być dodatkowo unieruchomione przy pomocy zasuwki z dołu i z góry od wewnętrznej strony.
 7. Drzwi oszkłone nie mogą być zaopatrzone w zamki lub zasuwki, które można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie.
 8. Wszystkie klucze do zamków i kłódek/karty dostępu/piloty do zabezpieczeń budynków/lokali lub do ubezpieczanych pojazdów powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych. W przypadku zaginięcia lub zagubienia kluczy (również zapasowych) Ubezpieczony zobowiązany jest do niezwłocznej wymiany zamków na własny koszt.
 9. Wszystkie okna, oszkłone drzwi i inne zewnętrzne otwory oszkłone w budynku/lokalu powinny być w należyłym stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte.
 10. Wszystkie okna, oszkłone drzwi i inne zewnętrzne otwory oszkłone w budynkach/lokalach znajdujących się na parterze oraz na kondygnacjach do których jest dostęp z położonych pod/nad nimi lub obok nich tarasów, przybudówek, balkonów, drabinek, drzew, wiatrolapów, daszków, piorunochronów są na całej powierzchni zabezpieczone:
 - 1) kratami, żaluzjami lub roletami przeciwwłamaniowymi posiadającymi świadectwo odporności na włamanie wydane przez jednostkę uprawnioną do certyfikacji; kraty, żaluzje, rolety są w taki sposób zamontowane i zamknięte, aby przedostanie się do wnętrza nie było możliwe bez użycia narzędzi,
 - lub
 - 2) szybami o podwyższonej odporności na włamanie co najmniej klasy P3/P3A posiadającymi atest Instytutu Mechaniki Precyzyjnej lub innej jednostki uprawnionej do certyfikacji,
 - lub
 - 3) okiennicami zamykanymi na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową.
 11. Wymagania określone w ustępie 10 nie są obowiązkowe, jeżeli jest sprawowany stały dozór budynku/lokalu lub zainstalowano i włączono system alarmowy zapewniający powiadomienie koncesjonowanej agencji ochrony mienia i zapewniającej przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia. System alarmowy powinien być zainstalowany oraz serwisowany przez podmiot posiadający stosowne uprawnienia, zgodnie z zaleceniami producenta.
 12. W przypadku, gdy objęty ubezpieczeniem lokal/budynek jest połączony z budynkiem/lokalem osoby trzeciej jakimkolwiek otworami, to otwory te powinny być zabezpieczone co najmniej w sposób określony w ust. 4 i 10.
 13. W odniesieniu do mienia składowanego poza budynkiem lub lokalem, za prawidłowo zabezpieczony uważa się plac spełniający łącznie warunki:
 - 1) całodobowo dozorowany,
 - 2) oświetlony oraz ogrodzony parkanem, siatką drucianą lub płótem do wysokości co najmniej 160 cm w sposób trwały i pełny,
 - 3) zabezpieczony bramą zamkniętą w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem przez osoby nieuprawnione.
 14. Urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych, szafy sejfowe, szafy stalowe o wadze poniżej 300 kg muszą być przymocowane na stałe do podłogi lub ściany budynku/lokalu.
 15. Po przeprowadzeniu indywidualnej oceny ryzyka Towarzystwo ma prawo określić inne warunki zabezpieczenia mienia.

ZAŁĄCZNIK NR 2 KLAUZULE DODATKOWE

Klauzula nr 1 Automatyczne pokrycie

1. Na podstawie § 1 ust. 3, bez konieczności opłacania dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia mienia i sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk, mienie, w którego posiadanie Ubezpieczony wejdzie w okresie trwania odpowiedzialności Towarzystwa, pod warunkiem, że fakt ten zostanie zgłoszony do Towarzystwa w ciągu 90 dni od daty przyjęcia mienia do ewidencji prowadzonej przez Ubezpieczonego.
2. Odpowiedzialność Towarzystwa w stosunku do automatycznie ubezpieczonego na mocy niniejszej klauzuli mienia ograniczona jest w rocznym okresie ubezpieczenia do kwoty odpowiadającej 20% sumy ubezpieczenia danego rodzaju mienia, nie więcej niż 300.000 PLN.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest wyłącznie mienie znajdujące się w miejscach ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia.
4. Mienie, którego wartość przekracza przyjęty w klauzuli limit, może być ubezpieczone na zasadach określonych w OWU od dnia zgłoszenia mienia do ubezpieczenia.
5. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 400 PLN (franszyza integralna).
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 2 Ubezpieczenie od przepięcia

1. Na podstawie § 1 ust. 3 za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek przepięcia w ubezpieczonych elektrycznych i elektronicznych maszynach, urządzeniach, instalacjach.
2. Przez przepięcie rozumie się gwałtowną zmianę napięcia w sieci elektrycznej, powodującą uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia.
3. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
4. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 300 PLN (franszyza integralna).
5. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 3 Ubezpieczenie od dewastacji

1. Na podstawie § 1 ust. 3 za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu wskutek dewastacji, w tym graffiti umieszczone na elewacjach budynków.
2. Przez dewastację rozumie się celowe uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia przez osoby trzecie.
3. Przez graffiti rozumie się pomalowanie, porysowanie lub umieszczenie napisów na całości lub części powierzchni przedmiotu ubezpieczenia bez zgody Ubezpieczonego.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe w wartościach pieniężnych oraz mieniu prywatnym pracowników,
 - 2) powstałe w mieniu w budowie,
 - 3) powstałe w ubezpieczonym mieniu w czasie jego transportowania pomiędzy ubezpieczonymi lokalizacjami,
 - 4) polegające na stłuczeniu, rozbiciu, porysowaniu lub pęknięciu szyb i innych przedmiotów szklanych,
 - 5) polegające na utracie mienia,
 - 6) powstałe wskutek naklejania lub umieszczania w inny sposób na ubezpieczonym mieniu różnego rodzaju plakatów, ogłoszeń albo tablic.
5. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
6. Maksymalny podlimit odpowiedzialności od graffiti w okresie ubezpieczenia wynosi 20% limitu sumy ubezpieczenia mienia od dewastacji na jedno i wszystkie zdarzenia.
7. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 300 PLN (franszyza integralna).
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 4 Ubezpieczenie od katastrofy budowlanej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu wskutek katastrofy budowlanej.
2. Przez katastrofę budowlaną rozumie się niezamierzone, gwałtowne zniszczenie budynku lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów, w wyniku nagłej samoistnej utraty wytrzymałości jego elementów konstrukcyjnych takich jak fundamenty, ściany, podłogi, sufity, przy czym nie jest katastrofą budowlaną uszkodzenie elementu wbudowanego w budynek nadającego się do naprawy lub wymiany oraz uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych, a także awaria instalacji.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) w budynkach o konstrukcji drewnianej lub stalowej starszych niż 50 lat,
 - 2) w pozostałych budynkach starszych niż 90 lat,
 - 3) powstałe wskutek wadliwego wykonania budynku lub wykonania budynku z użyciem wadliwych materiałów.
4. W przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej Ubezpieczony zobowiązany jest do niezwłocznego zawiadomienia o katastrofie budowlanej podmiotu wskazanego w art. 75 ust 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo Budowlane.
5. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
6. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 300 PLN (franszyza integralna).
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 5 Ubezpieczenie maszyn od awarii

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w maszynach, urządzeniach zainstalowanych w miejscu wymienionym w umowie, zdalnych do użytku i użytkowanych zgodnie z przeznaczeniem, dla których testy próbne zostały zakończone z wynikiem pozytywnym.
2. Ochrona obejmuje szkody powstałe w czynnych i zainstalowanych na stanowiskach pracy urządzeniach i maszynach, jak również podczas napraw, remontów oraz montażu i demontażu, z zastrzeżeniem, że w przypadku demontażu ochrona ubezpieczeniowa jest udzielana tylko wówczas, gdy zdemontowanie nastąpiło w związku z przeprowadzonym czyszczeniem, przeglądem lub remontem okresowym – w tym przypadku ochrona trwa również w czasie przemieszczania urządzeń i maszyn na terenie zakładu oraz podczas następującego niezwłocznie po nich ponownego ich montażu.
3. Zakres ubezpieczenia obejmuje nagłe, nieprzewidziane, przypadkowe i niezależne od woli Ubezpieczonego fizyczne uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia lub jego części, powodującego konieczność naprawy, wymiany lub odtworzenia powstałe z jakiegokolwiek przyczyny, w tym:
 - 1) błędów w obsłudze, niezręczności lub niedbalstwa,
 - 2) wad odlewniczych i materiałowych,
 - 3) błędów projektowych, konstrukcyjnych, montażowych lub wadliwego wykonania,
 - 4) braku wody w kotłach,
 - 5) rozerwania z powodu działania siły odśrodkowej.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje:
 - 1) szkód, za które na mocy przepisów prawa jest odpowiedzialny producent, sprzedawca, przewoźnik, spedytor, dostawca, warsztat naprawczy,
 - 2) szkód powstałych wskutek eksperymentów, prób i doświadczeń dokonywanych w nadzwyczajnych dla danego urządzenia warunkach,
 - 3) szkód powstałych w urządzeniach i maszynach elektroenergetycznych objętych ochroną ubezpieczeniową, w których – w okresie bezpośrednio poprzedzającym zaistnienie szkody – nie przeprowadzono okresowych badań eksploatacyjnych, uregulowanych odpowiednimi przepisami i normami branżowymi,
 - 4) szkód powstałych w wyniku naturalnego zużycia urządzeń i maszyn elektroenergetycznych lub długotrwałej degradacji właściwości użytkowych maszyn,
 - 5) szkód powstałych wskutek wad i usterek znanych Ubezpieczającemu i Ubezpieczonemu przed zawarciem umowy ubezpieczenia, lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,

- 6) maszyn, które są starsze niż 10 lat od daty ich produkcji,
 - 7) szkód powstałych w sprzęcie elektronicznym, z zastrzeżeniem, że wyłączenie to nie dotyczy elektronicznych części maszyn i urządzeń stanowiących ich integralne części,
 - 8) szkód w wymiernych narzędziach i środkach/materiałach eksploatacyjnych, częściach, które ze względu na przeznaczenie i charakter pracy podlegają regularnej wymianie w trakcie czynności konserwacyjnych (w tym wiertła, noże, ostrza, brzeszczoty, piły, młoty do kruszenia, stemple, elektrody, żarówki, filtry, wkładki topikowe bezpieczników, formy odlewnicze i wtłokowe, matryce, obmura kotłów, wykładziny i powłoki ogniowate, ruszty palenisk, dysze palników, elementy z gumy, filcu, sit, tkanin, taśmy, paliwa).
5. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
 6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 1.000 PLN.
 7. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 6

Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez rozmrożenie (zepsucie)

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek zepsucia środków obrotowych w wyniku podwyższenia temperatury przechowywania w urządzeniach chłodniczych w bezpośrednim następstwie:
 - 1) awarii urządzenia chłodniczego, w którym przechowywane są ubezpieczone środki obrotowe,
 - 2) przerwy w dostawie energii elektrycznej trwającej nieprzerwanie co najmniej 2 godziny,
 - 3) uszkodzenia urządzenia chłodniczego w wyniku wystąpienia szkody spowodowanej pożarem lub innym zdarzeniem losowym objętym ochroną ubezpieczeniową.
2. Klauzula obejmuje środki obrotowe, które zgodnie z wymogami producenta lub dostawcy powinny być przechowywane w temperaturze 4 stopni Celsjusza lub niższej.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - 1) zepsucia się na skutek niewłaściwego przechowywania środków obrotowych,
 - 2) uszkodzenia opakowań,
 - 3) planowanych przerw w dostawie energii elektrycznej,
 - 4) przerw w dostawie energii elektrycznej wynikającej z niewywiązania się z płatności wobec dostawcy energii.
4. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
6. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 7

Ubezpieczenie od strajków, rozruchów i zamieszek społecznych

1. Na podstawie § 1 ust. 3 OWU, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie określone w umowie ubezpieczenia i stanowiące własność Ubezpieczonego, lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, od strajków, rozruchów i zamieszek społecznych, za które uważa się szkody bezpośrednio spowodowane przez:
 - 1) wspólne działanie osób podejmowane w celu zakłócenia porządku publicznego (niezależnie od związku ze strajkiem),
 - 2) działania legalnych władz zmierzające do stłumienia zakłóceń porządku publicznego, zapobieżenia strajkom i rozruchom społecznym lub zminimalizowania ich skutków,
 - 3) działania strajkujących pracowników.
2. Poza wyłączeniami odpowiedzialności wymienionymi w § 4, zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód:
 - 1) wynikłych z całkowitego lub częściowego zaprzestania robót, opóźnień lub zakłóceń działalności,
 - 2) będących pośrednim następstwem szkód w mieniu.
3. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest limit odpowiedzialności określony w umowie ubezpieczenia.
4. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.

Klauzula nr 8

Ubezpieczenie od aktów terrorystycznych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie określone w umowie ubezpieczenia i stanowiące własność Ubezpieczonego, lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, od aktów terrorystycznych.
2. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie oraz sprzęt elektroniczny ubezpieczone od wszystkich ryzyk.
3. Przez akt terrorystyczny rozumie się działanie jakiegokolwiek osoby lub grupy osób, zarówno działających samodzielnie, jak i w imieniu lub w powiązaniu z jakąkolwiek organizacją lub rządem, z włączeniem użycia siły lub przemocy, i/lub groźby ich użycia, popełniony z przyczyn politycznych, religijnych, ideologicznych, etnicznych lub ekonomicznych z zamiarem wywarcia wpływu na jakikolwiek rząd i/lub wywołania chaosu, uczucia zagrożenia ludności lub dezorganizacji życia publicznego.
4. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest limit odpowiedzialności określony w umowie ubezpieczenia.
5. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
6. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 500.000 PLN.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
8. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 9

Ubezpieczenie od przemarzania lub przenikania wód gruntowych lub opadowych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek zamarznięcia, przemarznięcia, przenikania wód gruntowych lub opadowych przez fundamenty, ściany, posadzki stropy ubezpieczonych budynków lub lokali.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody w mieniu zgłoszonym do ubezpieczenia:
 - 1) znajdującym się w budynkach,
 - 2) stanowiącym część budynków, tj. instalacjach i urządzeniach budowlanych.
3. Zakres ochrony obejmuje dodatkowo:
 - 1) awarię urządzeń wynikłą z zamarznięcia,
 - 2) koszty poszukiwania miejsca powstania szkody,
 - 3) koszty prac pomocniczych związanych z naprawą i/lub rozmrożeniem.
4. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest limit odpowiedzialności określony w umowie ubezpieczenia.
5. Maksymalny limit odpowiedzialności za szkody o których mowa w ust. 3 wynosi 20% limitu ustanowionego dla przemarzania lub przenikania wód gruntowych lub opadowych.
6. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
8. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 10

Ubezpieczenie kosztów odtworzenia dokumentacji

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo pokrywa uzasadnione, udokumentowane i uzgodnione z Towarzystwem koszty odtworzenia dokumentacji niezbędnej do prowadzenia działalności, w tym koszty uzyskania kopii dokumentów z materiałów źródłowych, koszty uzyskania kopii lub odpisów we właściwych urzędach i instytucjach, koszty przywrócenia uszkodzonych dokumentów do stanu sprzed szkody, która uległa uszkodzeniu, zawiłgoceniu lub zniszczeniu wskutek zdarzeń objętych ochroną w ramach ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
2. Dokumenty objęte ochroną to: akta, dokumenty urzędowe, umowy, wypisy z ksiąg wieczystych, księgi rachunkowe, faktury, dokumentacja techniczna budynków, licencje, zezwolenia.
3. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.

- Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
- W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz przepisy prawa powszechnie obowiązującego dotyczące odtwarzania dokumentów.

Klauzula nr 11

Ubezpieczenie drobnych prac budowlano-montażowych

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną szkody powstałe podczas prowadzenia robót budowlano-montażowych nie wymagających uzyskania pozwolenia na budowę, na mieniu objętym ochroną ubezpieczeniową.
- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód powstałych w wyniku:
 - usunięcia dachu lub naruszenia jego konstrukcji,
 - prowadzenia prac ziemnych,
 - braku lub niewłaściwego zabezpieczenia wykonywanych prac budowlanych,
 - użycia wyrobów i materiałów budowlanych nie dopuszczonych do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie lub nie dopuszczonych do jednostkowego stosowania w obiekcie budowlanym,
 - działania osób nie posiadających stosownych uprawnień, kwalifikacji lub przeszkolenia do wykonywania robót objętych zakresem ubezpieczenia.
- Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest limit odpowiedzialności określony w umowie ubezpieczenia.
- Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
- W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 12

Ubezpieczenie budynków i budowli w budowie

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w budynkach i budowlach w budowie.
- Przez budynek (budowlę) w budowie rozumie się trwale związany z gruntem obiekt budowlany, którego budowa nie została zakończona lub nie uzyskał pozwolenia na użytkowanie wymaganego zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
- Do ubezpieczenia zgodnie z klauzulą może być zgłoszony obiekt po wykonaniu fundamentu.
- Ochrona ubezpieczeniowa zostaje ograniczona do bezpośrednich skutków niżej wymienionych zdarzeń:
 - pożar,
 - uderzenie pioruna,
 - wybuch,
 - upadek statku powietrznego,
 - silny wiatr,
 - grad,
 - trzęsienie ziemi,
 - lawina,
 - osuwanie się ziemi,
 - zapadanie ziemi,
 - fala ponaddźwiękowa,
 - zalanie powstałe wskutek prób szczelności instalacji wodno-kanalizacyjnej.
- W ramach niniejszej klauzuli Towarzystwo pokrywa także poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
- Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na sumy stałe według wartości kosztorysowej materiałów budowlanych oraz robót wykonanych i zaplanowanych do momentu zakończenia okresu ubezpieczenia.
- Wysokość i rozmiar szkody w budynkach w budowie ustala się na podstawie cen z dnia powstania szkody według kosztów naprawy lub odbudowy w tym samym miejscu budynku z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu.
- Koszty ustalane są zgodnie z obowiązującymi zasadami kalkulacji i cen robót budowlanych, uwzględniającymi średnie ceny rynkowe

usług i materiałów obowiązujące w miejscu ubezpieczenia potwierdzone rachunkami.

- Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się kosztów związanych z ulepszeniem lub unowocześnieniem przedmiotu ubezpieczenia.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 1.000 PLN.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 13

Ubezpieczenie kosztów dodatkowych

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną poniesione przez Ubezpieczonego koszty dodatkowe, które mogą powstać po wystąpieniu w miejscu ubezpieczenia pożaru lub innego zdarzenia ubezpieczeniowego, za które Towarzystwo ponosi odpowiedzialność.
- Ubezpieczeniem objęte są koszty:
 - akcji ratowniczej,
 - zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody,
 - uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, porządkowania i utylizacji,
 - najmu budynku/lokalu zastępczego o porównywalnym standardzie z lokalem dotkniętym szkodą,
 - najmu podstawowych urządzeń niezbędnych do wznowienia i prowadzenia działalności,
 - transportu oraz przeniesienia ubezpieczonych rzeczy nieobjętych szkodą do budynku/lokalu zastępczego,
 - pracy poniesione w celu likwidacji skutków szkody wynikłe z zatrudnienia pracowników w godzinach nadliczbowych, nocnych i w dni wolne od pracy,
 - poinformowania klientów o zmianie lokalizacji działalności.
- Towarzystwo obejmuje ochroną koszty powstałe i poniesione w okresie od dnia, w którym powstała szkoda w ubezpieczonym mieniu do dnia naprawy lub odbudowy uszkodzonego, utraconego lub zniszczonego mienia, jednak nie dłuższym niż 3 miesiące.
- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje kosztów:
 - związanych z decyzją uprawnionych organów władzy, które uniemożliwiają lub opóźniają dalsze prowadzenie działalności,
 - związanych z decyzją Ubezpieczonego o zmianie rodzaju, miejsca prowadzenia działalności,
 - spowodowanych brakiem wystarczających środków finansowych niezbędnych do odtworzenia mienia dotkniętego szkodą,
 - spowodowanych zwłoką Ubezpieczonego w podjęciu działań w zakresie odtworzenia mienia dotkniętego szkodą.
- Wartość i rozmiar szkody określa się na podstawie dokumentów:
 - potwierdzających wysokość kosztów działalności ponoszonych przed wystąpieniem szkody,
 - umowy najmu lokalu zastępczego,
 - faktury za transport (przeprowadzkę) do lokalu zastępczego,
 - faktur za najem urządzeń i wyposażenia.
- Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
- Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
- Maksymalna suma ubezpieczenia kosztów dodatkowych wynosi 5% sumy ubezpieczenia ubezpieczonego mienia i nie więcej niż 100.000 PLN.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 200 PLN.
- W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 14

Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo zmienia postanowienia dotyczące konsumpcji sumy ubezpieczenia oraz limitów odpowiedzialności dla mienia oraz dla sprzętu elektronicznego ubezpieczonych od wszystkich ryzyk w systemie ubezpieczenia na sumy stałe.
- Łączna suma ubezpieczenia oraz wskazane sumy ubezpieczenia dla poszczególnych grup mienia nie ulegają zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań.
- Postanowienia niniejszej klauzuli nie mają zastosowania do limitów odpowiedzialności określonych w klauzulach dodatkowych.
- W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 15

Ubezpieczenie kosztów rzeczoznawców

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną poniesione przez Ubezpieczonego konieczne, uzasadnione i udokumentowane koszty ekspertyz rzeczoznawców powołanych za zgodą Towarzystwa, związanych z ustaleniem zakresu i rozmiaru szkody objętej ochroną ubezpieczeniową.
2. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
3. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
4. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 16

Ubezpieczenie urządzeń i instalacji solarnych lub fotowoltaicznych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną urządzenia i instalacje solarne lub fotowoltaiczne zainstalowane u mieszkańców gmin w okresie tzw. trwałości projektu, tj. czasu, w którym Ubezpieczony jest ich właścicielem.
2. Ochrona ubezpieczeniowa zostaje ograniczona do bezpośrednich skutków niżej wymienionych zdarzeń:
 - 1) pożar,
 - 2) uderzenie pioruna,
 - 3) wybuch,
 - 4) upadek statku powietrznego,
 - 5) silny wiatr,
 - 6) grad,
 - 7) trzęsienie ziemi,
 - 8) fala ponaddźwiękowa,
 - 9) przepięcie,
 - 10) dewastacja,
 - 11) stłuczenie szyb.
3. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na sumy stałe:
 - 1) dla urządzeń i instalacji do 10 lat według wartości odtworzeniowej,
 - 2) dla urządzeń i instalacji powyżej 10 lat według wartości rzeczywistej.
4. Limit odpowiedzialności od przepięcia na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 20% sumy ubezpieczenia urządzeń i instalacji solarnych lub fotowoltaicznych od pożaru.
5. Limit odpowiedzialności od dewastacji na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 20% sumy ubezpieczenia urządzeń i instalacji solarnych lub fotowoltaicznych od pożaru.
6. Limit odpowiedzialności od stłuczenia szyb na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 20% sumy ubezpieczenia urządzeń i instalacji solarnych lub fotowoltaicznych od pożaru.
7. Wysokość i rozmiar szkody w urządzeniach i instalacjach solarnych lub fotowoltaicznych określa się:
 - 1) dla instalacji i urządzeń do 10 lat według kosztów naprawy lub ceny nabycia przedmiotu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, typu, jakości i rodzaju powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu,
 - 2) dla instalacji i urządzeń powyżej 10 lat według kosztów naprawy lub ceny nabycia przedmiotu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, typu, jakości i rodzaju powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu z potrąceniem stopnia zużycia technicznego.
8. Z ochrony wyłączone są szkody powstałe wskutek:
 - 1) niewłaściwego montażu, za które odpowiedzialność ponosi wykonawca,
 - 2) kradzieży.
9. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
10. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
11. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 17

Ubezpieczenie zewnętrznych elementów budynków i budowli od kradzieży

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o kradzież urządzeń lub elementów budynków i budowli, które ze

względu na swoje przeznaczenie są zamontowane na stałe na zewnątrz budynków i budowli, w tym: siłowniki bram, zewnętrzne elementy monitoringu i instalacji alarmowej, lampy i oprawy świetlne, zewnętrzne elementy urządzeń klimatyzacyjnych, części budowli: urządzeń placów zabaw, terenów rekreacyjnych, sieci wodno-kanalizacyjnych, infrastruktury drogowej, ogrodzeń.

2. Przez kradzież stałych elementów budynków i budowli rozumie się zabór wskazanego w ust. 1 mienia, po uprzednim demontażu siłą lub przy użyciu narzędzi.
3. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest limit odpowiedzialności określony w umowie ubezpieczenia.
4. Limit odpowiedzialności Towarzystwa określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 18

Ubezpieczenie od kradzieży zwykłej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową mienia objętego ubezpieczeniem od kradzieży z włamaniem o szkody powstałe wskutek kradzieży zwykłej.
2. Przez kradzież zwykłą rozumie się zabór mienia objętego ochroną w celu jego przywłaszczenia bez pozostawienia przez sprawców widocznych śladów włamania.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje:
 - 1) wartości pieniężnych,
 - 2) środków obrotowych,
 - 3) niskocennych składników majątku,
 - 4) mienia utraconego w niewyjaśnionych okolicznościach,
 - 5) mienia, którego brak stwierdzono w trakcie inwentaryzacji,
 - 6) mienia podczas wyjazdów poza miejsce ubezpieczenia wskazane w umowie ubezpieczenia.
4. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest limit odpowiedzialności określony w umowie ubezpieczenia.
5. Limit odpowiedzialności Towarzystwa określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
6. Maksymalny limit odpowiedzialności Towarzystwa stanowi 10% sumy ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i nie więcej niż 5.000 PLN.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 19

Ubezpieczenie elektronicznego sprzętu przenośnego poza miejscem ubezpieczenia

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową elektroniczny sprzęt objęty ochroną od wszystkich ryzyk ochroną objęty jest sprzęt przenośny użytkowany do celów służbowych poza miejscem ubezpieczenia, określonym w umowie ubezpieczenia, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem z pojazdu pod warunkiem, że:
 - 1) pojazd posiadał twardy dach (jednolitą sztywną konstrukcję),
 - 2) po zaparkowaniu został prawidłowo zamknięty na wszystkie istniejące zamki i włączony sprawnie działający system alarmowy,
 - 3) kradzież z włamaniem nastąpiła w godzinach 6.00 – 22.00 (ograniczenie czasowe nie ma zastosowania, gdy pojazd był zaparkowany na parkingu strzeżonym lub w zamkniętym garażu),
 - 4) ubezpieczony przedmiot był przechowywany w sposób uniemożliwiający zobaczenie go z zewnątrz, np. w bagażniku.
3. Ochrona nie obejmuje szkód powstałych w czasie przewożenia ubezpieczonego sprzętu drogą lotniczą.
4. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
5. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
6. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 400 PLN (franszyza integralna), z zastrzeżeniem, że franszyza redukcyjna w każdej szkodzie polegającej na kradzieży z włamaniem lub rabunku oraz upuszczeniu przedmiotu ubezpieczenia wynosi 10% wartości szkody, jednak nie mniej niż 500 PLN.
7. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 20

Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego zainstalowanego na stałe w pojazdach

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody w sprzęcie elektronicznym objętym ochroną od wszystkich ryzyk zainstalowanym na stałe w/na pojeździe lub w przyczepie poruszających się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i pod warunkiem, że pojazd taki lub przyczepa posiada twardy dach (jednolitą sztywną konstrukcję).
 - Szkody w samym pojeździe lub przyczepie nie są objęte niniejszym ubezpieczeniem.
 - Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem z pojazdu lub przyczepy pod warunkiem, że pojazd lub przyczepa pozostawione bez nadzoru:
 - zostały prawidłowo zamknięte na wszystkie istniejące zamki i włączony sprawnie działający system alarmowy,
 - były zaparkowane na ogrodzonym, oświetlonym w godzinach 22.00 – 6.00 oraz dozorowanym terenie (np. na parkingu strzeżonym) albo w garażu zamkniętym zgodnie z wymogami określonymi w Załączniku nr 1.
 - Ubezpieczenie nie obejmuje szkód:
 - powstałych na skutek wypadku środka transportowego należącego do Ubezpieczonego, jeżeli wypadek ten został spowodowany złym stanem technicznym pojazdu,
 - objętych ubezpieczeniem auto casco i OC.
 - Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
 - Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
 - Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
 - W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.
- 9) młotów pneumatycznych, hydraulicznych, kafarów lub walców, a także wynikające z niewłaściwego zabezpieczenia robót drogowych,
 - 10) powstałe wskutek nieusuniętych przeszkód znajdujących się na jezdni,
 - 11) powstałe wskutek zalania pasa drogowego w związku z nienależytym działaniem urządzeń odprowadzających wodę, jeżeli ubezpieczony ponosi za nie odpowiedzialność.
- Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej za szkody wyrządzone użytkownikom zarządzanych i administrowanych przez Ubezpieczającego dróg publicznych, pod warunkiem:
 - zabezpieczenia uszkodzeń w nawierzchni dróg, chodników w ciągu 72 godzin od zgłoszenia szkody lub pozyskania informacji o uszkodzeniu dróg lub chodników (w tym 1 dzień roboczy),
 - usunięcia w ciągu 48 godzin (w tym 1 dzień roboczy) od pozyskania informacji dotyczącej braków w oznakowaniu drogowym lub sygnalizacji świetlnej,
 - usunięcia w ciągu 48 godzin (w tym 1 dzień roboczy) od pozyskania informacji dotyczącej braków w należyłym utrzymaniu zimowym nawierzchni.
 - Towarzystwo nie odpowiada za skutki zdarzeń:
 - powstałych w następstwie tej samej przyczyny, nie usuniętej po pierwszym zdarzeniu w terminie określonym w ust 3,
 - powstałych na skutek braku lub złego oznakowania robót drogowych przez Ubezpieczonego.
 - Suma gwarancyjna dla szkód objętych ubezpieczeniem na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia.
 - Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 400 PLN.
 - W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli ma zastosowanie Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych oraz postanowienia OWU.

Klauzula nr 21

Rozszerzenie zakresu terytorialnego sprzętu elektronicznego przenośnego

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza zakres terytorialny przenośnego sprzętu elektronicznego użytkowanego w celach służbowych, na kraje Europy.
- Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
- Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 15% wartości szkody, jednak nie mniej niż 500 PLN.
- W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 22

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu zarządzania i administrowania drogami

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za szkody wyrządzone w następstwie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań z tytułu zarządzania i administrowania siecią dróg, ulic i chodników, oraz placami, ścieżkami rowerowymi, skwerami, parkingami, przepustami i mostami drogowymi, za których utrzymanie w należyłym stanie odpowiada jednostka samorządowa.
- Ochrona obejmuje odpowiedzialność za szkody:
 - spowodowane przez zły stan techniczny nawierzchni,
 - spowodowane przez brak należytego utrzymania zimowego,
 - spowodowane przez nienormatywną skrajnię poziomą i pionową drogi spowodowaną zadrzewieniem,
 - spowodowane przez obniżone pobocza i inne uszkodzenia w poboczach dróg oraz zapadnięcia części jezdni lub chodnika,
 - spowodowane przez uszkodzenie lub brak włazów kanalizacji deszczowej lub sanitarnej,
 - spowodowane brakiem odpowiedniego znaku drogowego pionowego i poziomego lub jego uszkodzeniem,
 - spowodowane przerwą w pracy sygnalizacji świetlnej lub niewłaściwą jej pracą, jeżeli Ubezpieczony ponosi za nią odpowiedzialność,
 - spowodowane prowadzeniem robót drogowych, w tym powstałe wskutek wykorzystywania w trakcie prowadzenia robót drogowych

Klauzula nr 23

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z wprowadzeniem do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktu, jeżeli Ubezpieczający i wprowadzający do obrotu produkt odpowiedzialny jest za wady tego produktu i w myśl obowiązujących przepisów prawa zobowiązany jest do naprawienia wyrządzonych z tego tytułu szkód.
- Za produkt uważa się każdą rzecz ruchomą (w tym produkty żywnościowe), choćby została połączona z inną rzeczą z wyjątkiem:
 - surowców rolnych, przez które rozumie się nieprzetworzone produkty ziemi, hodowli, rybołówstwa,
 - produktów łowiectwa,
 - a także surowców energetycznych i energii.
- Przez wprowadzenie produktu do obrotu należy rozumieć bezpośrednie udostępnienie produktu osobie trzeciej.
- Wprowadzenie do obrotu produktu z wadą, o której producent wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć traktowane jest przez Towarzystwo jako wina umyślna.
- Odpowiedzialność Towarzystwa ograniczona jest do szkód spowodowanych wadą produktu, którego wprowadzenie do obrotu jest następstwem realizacji zadań jednostki samorządowej.
- Wszystkie szkody powstałe w wyniku wprowadzenia do obrotu produktów z tą samą wadą (szkoda seryjna) lub powstałe z tej samej przyczyny traktuje się jako jedną szkodę, niezależnie od liczby poszkodowanych, a za datę powstania szkody dla celów likwidacyjnych, przyjmuje się datę wystąpienia pierwszej szkody.
- Suma gwarancyjna dla szkód objętych ubezpieczeniem na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
- W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz przepisy ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta.

Klauzula nr 24

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody o charakterze czystych strat finansowych

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za czyste straty finansowe będące następstwem realizacji zadań zgodnych z zakresem działania określonym na podstawie ustawy:

- 1) o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. – gdy Ubezpieczającym jest samorząd gminny,
 - 2) o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. – gdy Ubezpieczającym jest samorząd powiatowy.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
 - 1) związanych z popełnieniem przestępstwa przez funkcjonariusza publicznego, w tym uzyskania korzyści majątkowej,
 - 2) związanych z decyzją podjętą przez funkcjonariusza publicznego poza zakresem sprawowanej przez niego funkcji,
 - 3) związanych z decyzją podjętą przez funkcjonariusza publicznego, za którą otrzymał korzyść osobistą albo dążył do jej uzyskania,
 - 4) będących skutkiem braku środków finansowych Ubezpieczonego,
 - 5) powstałych wskutek ujawnienia wiadomości poufnej.
 3. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.
 4. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 25

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego jako pracodawcy za szkody na osobie poniesione przez pracownika na skutek wypadku przy pracy zaistniałego w okresie ubezpieczenia.
2. Ochroną ubezpieczeniową Towarzystwa nie są objęte roszczenia regresowe jakiegokolwiek instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń z tytułu wypadków przy pracy.
3. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące trwałe uszkodzenie ciała lub śmierć pracownika.
4. Towarzystwo w granicach ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej wypłaca poszkodowanemu pracownikowi lub członkom jego rodziny w przypadku śmierci pracownika odszkodowanie przysługujące po pomniejszeniu o świadczenie należne poszkodowanemu / uprawnionemu na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych lub innego aktu prawnego, który zastąpi tę ustawę.
5. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.
6. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) gdy poszkodowany pracownik po zdarzeniu odmówił poddaniu się badaniom zawartości alkoholu we krwi lub na obecność środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii - na żądanie policji, pracodawcy lub upoważnionej przez niego osoby,
 - 2) gdy Ubezpieczony mógł a nie skierował pracownika na badanie wskazane w pkt 1), a z okoliczności wynika, że w chwili wypadku pracownik znajdował się pod wpływem tego typu substancji, co mogło być przyczyną szkody,
 - 3) źródłem których są choroby zawodowe, a także zawał serca lub udar mózgu,
 - 4) gdy Ubezpieczony dopuścił pracownika do pracy, mimo braku wymaganych badań.
7. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz przepisy ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Klauzula nr 26

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej najemcy

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody wyrządzone w budynkach lub ich częściach składowych – lokalach, pomieszczeniach, budowach oraz rzeczach ruchomych, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub użytkowania.
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wynikłe z niezapłacenia lub nieterminowego zapłacenia całości lub części należności z tytułu umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, w tym kosztów eksploatacji,

- 2) spowodowane wprowadzeniem zmian w nieruchomości, poczynionych,
 - 3) przez Ubezpieczonego niezgodnie z warunkami umowy lub bez koniecznego pozwolenia,
 - 4) powstałe w wyniku normalnego zużycia w trakcie eksploatacji nieruchomości lub rzeczy ruchomej,
 - 5) polegające na utracie rzeczy ruchomej nie będącej wynikiem jej zniszczenia lub uszkodzenia,
 - 6) powstałe w pojazdach, ich wyposażeniu lub rzeczach pozostawionych w pojazdach,
 - 7) powstałe w sprzęcie elektronicznym.
4. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
 5. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz postanowienia umowy użyczenia mienia, która stanowi załącznik do umowy ubezpieczenia.

Klauzula nr 27

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wzajemnej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody rzeczowe lub osobowe wyrządzone innemu Ubezpieczonemu w ramach tej samej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w zakresie określonym w umowie ubezpieczenia.
2. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej pomiędzy podmiotami wskazanymi w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia lub w załączniku do dokumentu ubezpieczenia (z wyłączeniem podwykonawców).
3. Zakres ubezpieczenia obejmuje również odpowiedzialność cywilną podwykonawców Ubezpieczonego w odniesieniu do szkód w mieniu Ubezpieczonego pod warunkiem wykupienia przez Ubezpieczającego klauzuli nr 28 Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców.
4. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.
5. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 28

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody osobowe lub rzeczowe wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczonego w ramach wykonywania przez nich na podstawie pisemnej umowy prac lub usług w imieniu i na rzecz Ubezpieczonego i w zakresie ubezpieczonej przez niego działalności.
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powodujące roszczenia pomiędzy Ubezpieczonym a podwykonawcami o ile Ubezpieczony nie wykupił klauzuli nr 27 rozszerzającej ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność wzajemną.
4. Towarzystwo zachowuje prawo do dochodzenia roszczeń regresowych z tytułu wypłaconego odszkodowania w stosunku do podwykonawców.
5. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 29

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej organizatora imprezy o charakterze masowym nie podlegającej ubezpieczeniu obowiązkowemu

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, rozszerza się ochronę ubezpieczeniową Towarzystwa o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody rzeczowe i osobowe wyrządzone uczestnikom imprez nie podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, organizowanych lub współorganizowanych przez Ubezpieczonego w okresie ubezpieczenia.
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Za uczestnika imprezy uważa się osobę fizyczną przebywającą na terenie imprezy w czasie jej trwania w charakterze widza, lub biorącą czynny udział w imprezie zgodnie z jej charakterem.

4. Wprowadza się dodatkowe wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa za szkody:
 - 1) wyrządzone wykonawcom będącym odrębnym podmiotem stanowiącym atrakcję imprezy i wykonującym określone czynności odpłatnie,
 - 2) wyrządzone przez wyżej wskazanych wykonawców uczestnikom,
 - 3) powstałe wskutek nieprzestrzegania przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej,
 - 4) powstałe wskutek nieprzestrzegania postanowień zawartych w regulaminie danej imprezy,
 - 5) wyrządzone osobom, które przebywały na terenie imprezy w charakterze ochrony lub obsługi, takich jak służba zdrowia, policja, ochrona przeciwpożarowa,
 - 6) wynikłe wskutek kradzieży,
 - 7) powstałe w pojazdach lub rzeczach w nich pozostawionych,
 - 8) powstałe w związku z prowadzeniem gastronomii, o ile nie umówiono się inaczej,
 - 9) powstałe w wyniku pokazów pirotechnicznych, o ile nie umówiono się inaczej.
5. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 30

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w środowisku naturalnym

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za nagle, niespodziewane, pojedyncze i niezależnie od woli Ubezpieczonego szkody powstałe w związku z przedostaniem się niebezpiecznych substancji do powietrza, wody lub gruntu.
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Towarzystwo nie odpowiada za szkody:
 - 1) w środowisku naturalnym ujawnione po upływie 72 godzin od momentu rozpoczęcia występowania szkody,
 - 2) w postaci kosztów usuwania substancji szkodliwych dla środowiska z nieruchomości, która stanowi własność Ubezpieczonego lub znajduje się pod jego kontrolą.
4. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
5. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 31

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w czasie akcji i ćwiczeń przez jednostki OSP

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody osobowe lub rzeczowe wyrządzone przez strażaków – ochotników zrzeszonych w jednostkach OSP z siedzibą na terenie danej gminy, będącej Ubezpieczającym, będąca następstwem zdarzeń za które ponoszą oni odpowiedzialność, oraz które miały miejsce w okresie ubezpieczenia.
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres udzielanej ochrony ograniczony jest do działań określonych w Statucie Stowarzyszenia OSP.
4. Towarzystwo odstępuje od prawa do dochodzenia roszczeń regresowych z tytułu wypłaconego odszkodowania w stosunku do wskazanych w załączniku do klauzuli jednostek OSP.
5. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 32

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności hotelarskiej za rzeczy wniesione przez ich gości

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego z tytułu prowadzonej działalności hotelarskiej (np. hotel, schronisko) za utratę, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy wniesionych przez ich gości, przez których rozumie się osoby korzystające z usług obiektu hotelowego należącego do jednostki samorządu terytorialnego.

2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku wartości pieniężnych, dokumentów, dzieł sztuki, antyków, polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie rzeczy pozostawionych przez gości w holach i korytarzach hotelowych,
 - 2) w rzeczach gości oddanych na przechowanie,
 - 3) w pojazdach gości, ich wyposażeniu i rzeczach w nich pozostawionych.
4. Towarzystwo nie odpowiada za jakiegokolwiek szkody powstałe na terenie placówek usługowych znajdujących się na terenie obiektu hotelowego, jak gabinety kosmetyczne, solaria, salony fryzjerskie i inne o podobnym charakterze.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
6. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 33

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod kontrolą lub dozorem Ubezpieczonego

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za uszkodzenie, zniszczenie lub utratę rzeczy ruchomych znajdujących się w jego w pieczy, pod kontrolą lub dozorem.
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej Klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe w mieniu z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, używania, leasingu, lub innej umowy dającej mu prawo korzystania z cudzej rzeczy,
 - 2) powstałe w mieniu stanowiącym przedmiot obróbki, naprawy, serwisu, pakowania lub innych czynności, powstałe w trakcie ich wykonywania,
 - 3) w pojazdach mechanicznych lub ich wyposażeniu, a także w rzeczach w nich pozostawionych,
 - 4) w mieniu będącym przedmiotem wykonywanych prac budowlanych lub montażowych i wszelkim sprzęcie oraz urządzeniach służących do ich wykonania,
 - 5) wyrządzone w przedmiotach posiadających wartość naukową, artystyczną, zabytkową, kolekcjonerską,
 - 6) polegających na zaginięciu, podmieianie, brakach inwentarзовych mienia wynikających z poświadczenia nieprawdy, podstępny, wymuszenia, szantażu, przywłaszczenia, niszczenia, usuwania, ukrywania, przerabiania lub podrabiania dokumentów, wprowadzania w błąd.
4. W przypadku utraty rzeczy w wyniku kradzieży, rabunku, rozboju Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie, tj. nie później niż w ciągu 2 godzin, powiadomić policję.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 34

Zniesienie fransyz

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo zmienia postanowienia dotyczące fransyz określonych w OWU.
2. Wszystkie franszyzy integralne oraz redukcyjne określone w OWU, tj.:
 - 1) w ubezpieczeniu mienia od wszystkich ryzyk,
 - 2) w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku,
 - 3) w ubezpieczeniu szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia,
 - 4) w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk,
 - 5) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej,
 - 6) w klauzulach dodatkowych
 zostają zniesione i nie mają zastosowania.

Klauzula nr 35
Ubezpieczenie odpowiedzialności majątkowej
pracowników samorządowych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność majątkową pracowników samorządowych, zwanych dalej Ubezpieczonymi, wobec Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych podmiotów ponoszących odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej, zwanych dalej poszkodowanymi za działania lub zaniechania prowadzące do rażącego naruszenia prawa.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność wobec poszkodowanych na zasadach określonych w ustawie o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa z dnia 20 stycznia 2011 r., zwanej dalej Ustawą, z zastrzeżeniem postanowień ust. 3 - 4.
3. Towarzystwo obejmuje ochroną zdarzenia, z tytułu których zostały zgłoszone roszczenia w okresie ubezpieczenia.
4. Ochroną ubezpieczeniową nie mogą być objęci Ubezpieczeni, wobec których Ubezpieczający złożył wniosek o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego zgodnie z art. 7 ust. 1 Ustawy.
5. Użyte w niniejszej klauzuli określenia oznaczają:
 - 1) roszczenie – wezwanie do spełnienia świadczenia przez Ubezpieczonego zgodnie z art. 7 ust. 4 Ustawy,
 - 2) szkoda – zdarzenie, w wyniku którego Ubezpieczony jest zobowiązany do wypłaty odszkodowania zgodnie z art. 9 Ustawy,
 - 3) zdarzenie – działanie lub zaniechanie Ubezpieczonego prowadzące do rażącego naruszenia prawa w zakresie wykonywanych czynności w prowadzeniu sprawy rozstrzyganej w drodze decyzji lub postanowienia, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami.
6. Sumę ubezpieczenia na jedną osobę określa Ubezpieczający.
7. Wysokość sumy ubezpieczenia jest jednakowa w odniesieniu do wszystkich Ubezpieczonych objętych umową ubezpieczenia.
8. W przypadku, gdy Ubezpieczający złożył wniosek o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, obowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak, niż w ciągu 2 dni roboczych powiadomić o tym zdarzeniu Towarzystwo.
9. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 10% wartości szkody, nie mniej niż 300 PLN.
10. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz przepisy Ustawy.

NOTATKI

The page contains a large, light purple watermark of the University of Wroclaw logo, which is a stylized 'W' and 'U' intertwined, with a white circle in the center. The page is filled with horizontal dotted lines for writing.

NOTATKI

The page contains a large, light purple watermark of the University of Wroclaw logo, which is a stylized 'W' and 'U' with a circular element. The page is filled with horizontal dotted lines for writing.

SIEDZIBA: Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, 02-793 Warszawa, ul. H. Raabego 13,
Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, nr KRS 000033284
NIP 526-10-33-426, REGON 012114579
www.tuw.pl